

Yohana

Gaḡe ḡam de mbalaṇ

¹ Ten ndat zhile wo Gaḡe ni ḡa, a Gaḡe wo suk Nya kaṇ ni, a Gaḡe wo Nya kaṇ.

² Tik ni suk Nya tet ten ndat zhile.

³ Tumalti kaṇ sa paḡ mas wul, a ḡe ba tumalti ka sogo sa paḡ ilgon ka wul jwe sa paḡ wu so.

⁴ Tik ḡe maṇ baḡti mbaḡli, a mbaḡl gwisi kaḡe cilti ga mbalaṇ.

⁵ Cilti nama cilti ka ḡamshal, aba ḡamshali man tlat gaa gwas* so.

⁶ Maḡgon ni ḡa maḡwe Nya ka shinti sut wu, shin gwas kaḡe Yohana.

⁷ Ta tuli taṣ baḡ sheda ga gem ten bi ga cilti, kangwe mas mbalaṇ a kum sheda gwisi asa baḡ gem tumalti wu.

⁸ A ba Yohana gaa gwas kaḡe cilti so, ama ta tuli taṣ baḡ sheda ten cilti.

⁹ Cilti ga gem gwe a baḡ mas mbalaṇ cilti wu, nama tul ten dii atli.†

¹⁰ Tek go gaḡa gwisi ḡam ten dii atli, a ko ḡe tumalti kaṇ sa paḡ dii atli wu, ama ba mbalaṇ ji dii atli yisti so.

¹¹ Ta tul mal mbalaṇ jwasi, ama yek sa ge kanti gwasi.

¹² Ama mas majwe kanti yek sa baḡ gem na shin gwas go, ta baḡsi iko ga naḡ ḡe miḡ ji Nya,

* **1:5 1:5** Sogo ḡamshal, a ba ḡamshali man ngetl gwas dani so

† **1:9 1:9** Cilti ga gem gwe a baḡ cilti mas maṇ tulti ten dii atli wu

¹³ majwisi dam de mil ji Nya tu ten tantu zaŋ yen ga mbalan so, ‡ ba de tumal mot ga ba maani suk kili mbalan ka so, a ba de tumal lamti ga mbalan ka so, ama tumal lamti ga Nya kan.

¹⁴ Gaŋe dam de mbalan yek ta dam sukmi. Mik yen nalti gwas, nalti ga Yen de nam gwe ba wundaŋ gwas ni da so de ta yil sut mal Abe wu, ata njikan na alheri suk gem.

¹⁵ Yohana tlil yal nya yek ta baŋ sheda tenti. Yek ta wuli de, <<Gami kaŋe maŋgwe a wule, <Maŋgon a tul ka kaal gini, maŋgwe nal manan wu, ten de tik ni da a baŋa bo zan sowu.> >>

¹⁶ Tumal nalti ga alheri gwas kan mas jinan ma mbi albarka ten albarka.

¹⁷ Ai mbaŋ gaŋa wo tumal Musa kan Nya baŋi, ama alheri suk gem wo tumal Yesu Almasihu kan tuli.

¹⁸ Maŋgon bo taba yenti ga Nya so, seko Yen de nam gwas gwe ba wundaŋ gwas ni da sowu gwe tik de Nya, ata suk Abe wu ka mbokini ang ten Nya.

Yohana man baptisma hwi mbalan de ti wo Almasihu ka so

¹⁹ Ilgwe Yohana man Baptisma hwi mbalan ka sa'i gwe man Yehuda jwe sani Wurshelima shin man Paris suk man Lawi de taŋ ngemti de wok de ti wo wukgu!

²⁰ Yek ba ta hwundaŋi so, ama yek ta dlamisi ten dii de, <<Amik de Almasihu so.>>

²¹ Yek sa ngemti de, <<Kik de wokko? Kik de Iliya a?>>

‡ **1:13 1:13** Na bi ga man Girik wo ga hwulan

Yek ta wule, <<Amik so.>>

<<Kik de Maṇ Dlamti Gaḃa ga Nyami ya?>>

Yek ta ballisi de, <<Wowo.>>

²² Yek sa po ngemti da, yek sa wuli de, <<Kik de wokko? Hwini ilgwe ma lak dlam majwe shinni wu. De yek ka mbe gaa gwa ye?>>

²³ Yek Yohana ballisi tet ka lishti ga Ishaya man dlamti gaḃa ga Nya de, <<Amik de yal ga malgwe nama ten lakti icin ka me de, <Lakami Bagaa tantu> wu.>>§

²⁴ Yek man parisi jon jwe sa shinsi wu

²⁵ ngemti de, <<Yek laki aka pali mbalan Baptisma ye, de kik de Almasihu so, sogo Iliya, sogo Maṇ Dlamti Gaḃa ga Nyami sowu?>>

²⁶ Yek Yohana ballisi de, <<Na ze kan a pal Baptisma, ama malgon ni da a nya ka dlo gwakan malgwe ba kaa yisti sowu.

²⁷ Tik de malgwe ta tul ka kaal gi wu, malgwe zaa kaptalan gwas mago a mbuki ta patl dani sowu.>>

²⁸ Mas wul jimi wo ka ban Betani kan pi tu ten kati gon ga dlalka Yodan, kalu gwe Yohana nama paliti Baptisma wu.

Yesu Yen Bagalla ga Nya

²⁹ Lu tlo wugo yek Yohana yen Yesu ata nima lat tet tumalti yek ta wuli de, <<Bo yenan, Yen Bagalla ga Nya, malgwe ta kan byas wul ga dii atl wu!

³⁰ Gami kade malgwe a dlam de, <Malgon a tul ka kaal gini, malgwe ta nal manan wu, malgwe ta ni da aba sa bo zan sowu.>

³¹ Ami gaa gi mago a yisti so, ama ilgwe laki yek a tuli a nima Baptisma na ze go yek de ta man Yisraila yisti.>>

³² Yek Yohana bal shaida de, <<A yen Shishi sut nya nak yadli yek ta sak nda tenti.

³³ Ami mago a yisti so, se nak malgwe shinan de ta pal Baptisma na ze wu hwi de, <Malgwe ka yen Shishi yil sut nya yek sak nda tenti wu kade malgwe a pali mbalan Baptisma na Shishi ga Nya wu.>

³⁴ A yeni na gwel gini yek a hwi mbalan de gan go Yen ga Nya kan.>>

Mil lishti ji Yesu ga cina

³⁵ Ten cin gwe kop kaali wu a Yohana suk de lop ka mil lishti jwas ni kali,

³⁶ de Yohana yen Yesu ten lat tu kali wugo, yek ta wule <<Bo yeni ni, Yen Bagalla Nya ka wu!>>

³⁷ De mil lishti de lobi kum gaba ga Yohana wugo, yek sa kop kaal ga Yesu.

³⁸ De Yesu cel gwel kaali yek ta yensi ten kopti gwas wugo, <<Yek ta ngemsi de yek kaa lami ye?>>

Yek sa wulti de, <<Rabbi>> (gwe yek de man lishti wu), <<Ako kan lu danti gwa ni ko?>>

³⁹ Yek ta ballisi de, <<Lan te, tak yeni ni.>>

Yek sa lak yen lu gwe ta nima danti wu, yek sa ndacin sukti kali. A sa'i de wupsi ga ka sukti ka bali.

⁴⁰ Andarawus yilka ga Siman Biturus ni ka majwe sa kop kaal ga Yesu de sa kum ilgwe Yohana dlam wu.

⁴¹ Ilgwe Andarawus nda palti go yek de, ta ngo yilka gwas Siman yek ta hwit de, <<Ma mbi

Almasihusi wi>> (gwe yek de Malgwe Nya Botli wu).

⁴² Yek ta tullat mal Yesu.

Yek Yesu yenti yek ta wuli de, <<Kik de Siman yen ga Yohana. Sa mbek de Kepas>> (gwe yek de Biturus* wu).

Yesu mbe Pilip suk Nataniyel

⁴³ Ten cin gwe kop kaali wu, Yesu lam lat Galili. Yek ta mbi Pilip, yek ta wulti de, <<Kobanni.>>

⁴⁴ Pilip wo man Betseda kan, ban gwasan de nam suk Andarawus suk Biturus.

⁴⁵ Pilip mbi Nataniyel yek ta hwit de, <<Ma mbi malgwe sa lish gaba tenti ka mbat gaba ga Musa, suk lishti ji man Dlamti Gaba ga Nya wu wi, tik de Yesu man Nazarat, Yen ga Yusupu.>>

⁴⁶ Yek Nataniyel ballit de, <<Nazarat we! Hal hwa ilgon a yil tet kali nwa?>>

Yek Pilip hwit de <<Lite tak bo yeni,>>

⁴⁷ De Yesu yen Nataniyel ten lat tet malti wugo, yek ta wulti de, <<Man Israila ga gem ka wu, malgwe lal ni kati sowu.>>

⁴⁸ Yek Nataniyel ngemti de, <<Dani kan ka yisan gwi?>>

Yek Yesu ballit de, <<A yenki aka yi gaz tlindi tulan a ba Pilip bo mbek so.>>

⁴⁹ Yek Nataniyel wul Yesu de, <<Man lishti, kik de Yen ga Nya, kik de Guu ga man Yisraila.>>

⁵⁰ Yek Yesu hwit de, <<Ka bal gem ten de a hwik de, a yenki a gaz tlindi tulan, ka yen kidi wul jwe man gwisi wu.>>

* **1:42 1:42** Na Bi Arameya Kepas Na Giris BiturusGwe yek deYe wu

⁵¹ Yek Yesu po wulsi de, <<Gem amik ka hwikii ge kaa yen dlo nya ga buli, suk mil shinti ji Nya ten toti suk yilti ten Yen ga Mbalan.>>

2

Yesu palli ze de ze inabi

¹ Ten multi de mekan kan sa pal biki hapti ka ban Kana ka kat atl ga Galili. A ana ga Yesu ni ka lu biki haptisi,

² a Yesu suk mil lishti jwas mago sa shinisi lu de tas li ka lu biki haptisi pak.

³ De ze inabi paki wugo, yek ana ga Yesu sak hwi Yesu de, <<Ze inabi pakisi ka wi.>>

⁴ Yek Yesu ballit de, <<Gasal, yek laki de ka li tet malan ye? Ai sa'i gi bo pan so.>>

⁵ Yek ana ga Yesu hwi man palti wul kali de, <<Palan mas ilgwe ta hwikii de tak pali wu.>>

⁶ A kali wo kidi pyal ze de mukka jwe sa kin na ye wu ni da, jwe a kan tatze de kutl de lop sogo kutl de mekan ga ze wu. Na ze ga pyal ze jwisi kan a man Yehuda pol daskan gwasan ka, nak kangwe sa ku na palti wu.

⁷ Yek Yesu hwi man palti wul kali de, <<Njikaman pyal ze jwisi na ze>> yek sa njikami ka mas cekal-cekal.

⁸ Yek paa ta hwisi de, <<Lakan zesi tak tale bagaa ga biki.>>

Yek sa pal ilgwe ta hwisi wu,

⁹ bagaa ga biki lami go pal de ze inabi wi. A ba ta yis tet ka lu gwe ze inabisi yil tet wu so, ko de man palti wuli wo sa yisi wu. Yek pa ta mbe yen kosi te malkami ka

¹⁰ yek ta wulti de, <<Ko wokko hwa ze inabi kan asa nda yillati ta mandaki tla paa aka kaali wo asa tullu gwe tam sowu, ama ki wo yek ka zi hwa ze inabi ka se nin ma.>>

¹¹ A gami kade, wul cit banti gwe Yesu nda palti ka ban Kana ka kat atl Galili wu. Yek ta mbokisi ang ten nalti gwasi, yek mil lishti jwas bal gem nati.

¹² Ka kaali wo yek Yesu li Kaparnahum suk ana gwasi suk yilkeni jwasi suk mil lishti jwasi. Yek sa lam multi kali.

Yesu mbol mbalan man wulti wul daka lubii ga Nya ka

¹³ De sa'i motgaa dakciti ga Man Yehuda bal njaa wu, yek Yesu to Wurshelima.

¹⁴ Ka dii boo lubii ga Nya yek ta mbi mbalan ka man wulti tla ka, suk mbala suk kulu, suk man ballat wulpi na zhila ten palti wul jwasan.

¹⁵ Yek Yesu takal tlemndi na zaa, yek ta mbolsi mas jwasan daka dii boo lubii ga Nyami ka, na mbale suk tlabi, yek ta babbali tebul ji man ballat wulpi ka, yek ta cat-cat wulpi jwasan ka.

¹⁶ Yek ta hwi man wulti kulu de, <<Yillansi da de ka! Bak pallan lubii ga Aba gi de lu wulti wul ka so!>>

¹⁷ Yek mil lishti jwas daam lishti gwe sa lishi ka gaba ga Nya de, <<Dakalti ten lubii gwa ka mbadl gi nima kwel gi nak wutu.>>*

¹⁸ Yek man Yehuda ngemti de, <<Yek de wul cit banti gwe ka pali ten de tan yeni ama yisi de iko palti mas wul jimi nik da gwi?>>

* 2:17 2:17 YenZab 69:9

¹⁹ Yek Yesu ballisi de, <<Jekaṇ lubii ga Nya gaṇ ka, ba kin lisi ka multi de mekan.>>

²⁰ Yek maṇ Yehuda ballit de, <<Ka gini de kutl de wupsi na mukka kaṇ sa kin lubii ga Nya gaṇ, ama ki wo ka multi de mekan kaṇ ka kin ma?>>

²¹ Ama lubii ga Nya gwe ta nama gaḃa a dani go dli gwas kaṇ.

²² Kaal da palti gwas kaami kaṇ, yek mil lishti gwas daam ilgwe ta dlam wu. Yek sa bal gem na lishti ga gaḃa ga Nya suk mas ilgwe Yesu dlam wu.

Yesu yis daamti ga mbadl ga ko wokko

²³ A Yesu ni Wurshelima ka sa'i motgaa Daamti Dakcitesi, de wonti mbalami yen wul cit banti gwe ta nama palti wugo yek sa bal gem na shin gwasi.

²⁴ Ama yek ba Yesu bal gem nasi so nak de ta yis mas mbalan wu.

²⁵ Yesu lami de ta mbalan hwit wul ten malgon so, ten de ta yis mas ilgwe ni ka mbadl ga mbalan wu.

3

Nikodimus tul mal Yesu

¹ Malgon ni da shin gwas kaḃe Nikodimus, ti wo de nam kaṇ tet ka motgaa ji bacina ga maṇ Yehuda jwe asa mbesi de Parisi wu.

² Ta tul mal Yesu ka gasi yek ta wulti de, <<Maṇ lishti, ma yisi de ki wo maṇ lishti kaṇ sut mal Nya. Ten de malgon a man palti wul cit banti jwe ka nama palti wu so, de kume Nya ni sukti sowu.>>

³ Yek Yesu ballit de, <<Gem amik ka hwik ge, ba malgwe a yen Nya de Guu wu seko sa saka zaḃ ga mali.>>

⁴ Yek Nikodimus ngemti de, <<Dāni k̄an sa zi mbalaṇ atā koli wi gwi? Maḷi a man palti te ka tuk gā ana gwas ka asā saka zaṭ gwas a?>>

⁵ Yek yesu ballit de, <<Gem amik ka hwik ge, ba maḷgwe a man tet kā Nya de Guu wu seko sā palit zaṭi gā ze suk gā Shishi gā Nya.

⁶ Ilgwe a mbalaṇ zi go mbalaṇ k̄an, ama ilgwe a Shishi gā Nya zi go Shishi k̄an.

⁷ Bā ilgwe a dlam̄ wu de, <Ngetli k̄an taṣ saka zaṭ gwa wu,> cik banti so.

⁸ A yetaḷ ngusi nwuti lu a li kā lu gwe lami wu. Akā kum nwuti lu gwasi, ama bāka yis tet kā lu gwe yil tet wu sogo lu gwe namā laṭ wu so. Nu k̄an ni suk maḷgwe de Shishi gā Nya kā zaṭ wu.>>

⁹ Yek Nikodimus ngemti de, <<Dāni k̄an a pi nu gwi?>>

¹⁰ Yek Yesu wulti de <<Ki de maṇ lishti gā maṇ Yisraila wu mago yek bāka yis gaā ji wul jimi sa?

¹¹ Gem amik ka hwik ge, ilgwe mā yisi wu k̄an mā namā gāba dani, ma nikii ma hwit gāba ten ilgwe mā yeni wu, ama mas nā nu yek kaā nge kanti gāba gaṇaṇ.

¹² A nikii ma dlam̄ti gāba ten wul jwe ni dii atl wu yek kaā nge baḷti gem. Dāni k̄an kaā baḷ gem, de a dlam̄ikii gāba ten wul jwe ni nya wu gwi?

¹³ Maḷgon bo taba tot nya so, seko maḷgwe yil sut nya wu a tik de Yen gā Mbalan̄.

¹⁴ Nāk gwe Musa tlil wuci zil galla nya kā me wu, nāk gwisi k̄an ngetli k̄an sa tlil Yen gā Mbalan̄ nya pak,

¹⁵ ten de tā mas maḷgwe ngasti tenti wu mbi mbadl maṇ laṣhi pakti.

¹⁶ <<Ten de Nya lam dii atl i'e yek ta bal Yen de nam gwe ba wundał gwas ni da sowu, ten de ta mas malgwe ngasti tenti go bas lil ka so ama tas mbi mbadl man lashi pakti.

¹⁷ Ten de Nya shin Yen gwas sut ten dii atl de tas kissi gaba mbalan ji dii atli so, ama ta shinti sut de ta dii atli mbi kisti tumalti.

¹⁸ Mas malgwe ngasti tenti ten Yen ga Nya go sa nolti so. Ama mas malgwe nge ngasti tenti go sa kisti gaba wi, ten de ta nge ngasti ten shin ga Yen ga Nya de nam gwe ba wundał gwas ni da sowu.

¹⁹ Kangwe kisti gabe ni wukgu, cilti tul ten dii atli, ama yek mbalan lam damshal man cilti, ten de palti wul jwasan wo byasi kan.

²⁰ Mas malgwe ata pal byas wul go, ata nge cilti a bata li tet mal cilti so ten de cilti a lak buli byas palti wul gwas gal da gaa ka.

²¹ Ama mas malgwe ata pal gem go ata li tet mal cilti, ten de ta mbalan yeni ten dii de ilgwe ata pali go tumal zat ang ga Nya kan.>>

Sheda gwe Yohana man Baptisma bali ten Yesu wu

²² Kaal da nak gwisi yek Yesu suk mil lishti jwas li tu kat atl ga Yehudiya, kali kan ta lam multi suksi, ata nima palti Baptisma mbalan.

²³ Yohana mago ata nima palti Baptisma a Aion lu gwe ni njaa a Salim ten de ze ni da nal kali. Yek mbalan ngusi tulti asa nisi ma palti Baptisma.

²⁴ (Nak gwisi pi aba sa bo le Yohana ka ka lu leti so.)

²⁵ Yek mil lishti ji Yohana ngusi calti gaba suk man Yehuda gon ten bi polti-politi jwe a man

Yehuda pali nak kangwe mbat gaḃa ga Musa bali wu.

²⁶ Yek sa li mal Yohana yek sa wulti de, <<Man lishti, malgwe kan sukti tu ten kati gon ga dlalka Yodan wu, malgwe ka hwi mbalan gaḃa tenti ki na gaa wu, tik tek gu ta nama palti baptisma a mbalan wonti nima lat malti.>>

²⁷ Yek Yohana ballisi de, <<Malgon a man mbit ilgon so seko de kume sa balti sut nya wu.

²⁸ Kii gaa gwakan mago sheda kan, ten de ami na gaa gi ka dlamkii de, <Amik de Almasihu so ama sa shinan de ta tul a cina gwasi.>

²⁹ Ka biki hapti wo amarya wo kili ga yen kos kan. Yelan ga yen kosi wo ata bati de tas kum yal ga yen kosi. Ata pal hwol tuki de kume ta kum yen kosi ten gaḃa wu. Na nu kan a hwol tuk gi njikan.

³⁰ Ngetli kan tas ngusi mbalti dli, a ami wo a ngusi hwulti ka.

Malgwe yil sut nya wu

³¹ <<Malgwe yil sut nya go ta man ko wokko, a malgwe de tet dii atl kan tani go ti wo ga dii atl kan, a gaḃa gwas wo ten wul ji dii atli kan. Malgwe yil sut nya go ta man mas wul.

³² Ta nama dlamti wul jwe ta kumi yek ta yeni wu, ama mas na nu yek ba malgon kan ilgwe ta dlam wu so.

³³ Ama mas malgwe kan ilgwe ta dlam wu go, mali kan de Nya wo man palti gem kan.

³⁴ Ten de mal gwisi de Nya ka shinti sut go gaḃa ga Nya ata dلامي, nak de Nya balti Shishi gwasi ba mbat wu.

³⁵ Abe lam Yeni yek ta zi mas wul a ang datka.

³⁶ Mas malgwe ci cina na bal̄ti gem na Yeni go mbadl man laṣhi pakti nit ḡa. Ama mas malgwe nge Yeni go ta mbi mbadl so, ama liti mbadl ga Nya ni tenti.>>

4

Yesu gaḡa suk kili Samariya

¹ Yek man Parisi kum gaḡa de Yesu nama mbit mil lishti wonti man Yohana, ata nisi ma pal̄ti Baptisma.

² Ko de Yesu na gaa gwas kaḡe man pal̄ti Baptisme so ama mil lishti jwas kaḡe man pal̄ti wu.

³ De Yesu kum ilgwe nama paṭ du wugo, yek ta zak kaṭ atl ga Yehudiya yek ta pal te ka kaṭi ga Galili ka.

⁴ A nit ngetli de taṣ kobi tu ka kaṭ atl Samariya.

⁵ Yek ta li ka ban gon ga Samariya gwe asa mbe de Sekar, njaa mal lu gwe Yakubu bal̄ yen gwas Yusupu wu.

⁶ Kali kan rijiya ga Yakubu ni. De Yesu nak na laṭ wugo yek ta ḡan na zhila ten bi rijiye. Nak gwisi pi go a dlocin ka bali.

⁷ Yek kili gon nga Samariya tuli mbot ze. Yek Yesu wulti de, <<Nak balan ze ta tla ne!>>

⁸ (Mil lishti jwas li ka bami, ten taṣ wul ilga nguki tedi.)

⁹ Yek nga Samariye wulti de, <<ḡani kan ki man Yehuda ama yek ka nima ngemti ze ga tle ami de kili Samariya wu gwi?>> (Ten de man Yehuda wo baṣa mo suk man Samariya so.*)

* **4:9 4:9** Sogo baṣa nguk ilga nguki ka gal gwe a man Samariya nguk a gibi so

10 Yek Yesu ballit de, <<Da ka yis bal̄ti wul ga Nya suk maḡwe ngemik ze go, ka ngemit ze ata bal̄ki ze maṇ bal̄ti mbadli.>>

11 Yek kilisi hwi Yesu de, <<Maṇ nalti ai ba guga niki daṣo a yekgu rijiye wo dlunti kaṇ ni. A ako kaṇ ka mbi ze maṇ bal̄ti mbadl gwisi ko?

12 Ka manan maṇ zaṭ ganan Yakubu de ta bal̄ni rijiye, a ti gaa gwas mago ta tla zesi, suk mil jwasi suk tunga dabbobi jwasan de sa tla tet ka rijiye nwa?>>

13 Yek Yesu ballit de, <<Mas maḡwe tla ze ge go kaḡkaze a ya tloti,

14 ama mas maḡwe tla ze gwe ba bal̄ti go kaḡkaze a po saka tlot gwas so. Zesi a dam de gwel ze gwe a ngusi telti ze ka mali wu, hal a talat ka mbadl maṇ laṣhi pakti.>>

15 Yek kilisi wulti de, <<Maṇ nalti, balan ze gwisi kangwe de kaḡkaze a po tlo so, aba ba po ngusi tulti ade de ta mbo ze sowu.>>

16 Yek Yesu hwit de, <<Lak mbe kos gwa tedi.>>

17 Yek kilisi wulti de, <<Kos ni da so.>>

Yek Yesu hwit de, <<Gem kaṇ ka dlam̄i de ka wule kos nik da sowu.

18 Ten de ka hap maani de namtan wi, a maḡwe ka nima dam̄ti suk̄ti nak ninge go kos gwa ka so. Ilgwe ka dlam̄ go gem kaṇ.>>

19 Yek kilisi ballit de, <<Maṇ nalti, aba yeni go ki wo maṇ dlam̄ti gaḡa ga Nya kaṇ.

20 Maṇ zaṭ jinan ngusi Nya atl ten bal tlandal gan. Ama kii maṇ Yehuda wo, kaa dlam̄ de Wurshelima kaḡe lu gwe mbun de tan ngusi atl Nya wu.>>

21 Yek Yesu ballit de, <<Kili mbalan bal gem na ilgwe a nama dlamti wu, ten de sa'i a tuli gwe de ba mbalan a ngusi Aba atl ten bal tlandal gan sogo a Wurshelima so.

22 Kii man Samariya wo akaa ngusi atl ilgwe de bakaa yisi sowu. Ama mi man Yehuda wo ama ngusi atl ilgwe ma yisi wu, ten de kisti wo tet ka man Yehuda kan tuli.

23 Ama sa'i a tuli nak ninge mago pi wi sa'i gwe de man ngusti atl ga gem a ngusi Aba atl ka Shishi suk gem wu, ten de wundal ji mbalan jwisi kan Aba nama ngot gwasan de tas ngusit atli.

24 Nya wo Shishi kan, a majwe sa ngusit atl go ngetli kan tas ngusit atl ka Shishi suk gem.>>

25 Yek kilisi wulti de, <<A yisi de Almasihu>> (malgwe asa mbet de Kiristi wu), <<a tuli. Kume de ta tul wugo, ta yillini gaa ga mas wul ten dii.>>

26 Yek Yesu ballit de, <<Ami de a nima gaba sukki wu, Amik de ti.>>

27 Sa nama pakti gaba nugo yek mil lishti jwas pal tedi, yek sa ngip bi ang ten de sa mbit ten gaba suk kili mbalan. Ama yek ba malgon ngem kilisi de, <<Yek ka lami ye?>> Aba malgon ngem Yesu de <<Yek laki de ka nama gaba sukki ye?>> so.

28 Yek kilisi zak tatze gwas kali, yek ta pal te ka ban ka yek ta wul mbalan de,

29 <<Lan tedi, tak yenan malgwe dلامي mas ilgwe a pali wu. Ko gon a tik de Almasihu?>>

30 Yek mbalami ngusi yilti tet ka bami yek sa li tet ka lu gwe Yesu ni wu.

31 A il gwisi nam pat nugo yek mil lishti jwas ngemti de, <<Man lishti nguk ilga nguki ne.>>

³² Ama yek Yesu wulsi de, <<Ilga nguki ni da gwe de bakaa yis ilgon a dani sowu.>>

³³ Yek mil lishti jwas ngusi ngemti ji yilkeni jwasan de, <<Ko nakkan malgon tullit ilga nguki na?>>

³⁴ Ama yek Yesu wulsi de, <<Ilga nguki gi kaɗe, ta pal ilgwe malgwe shinan wu lami a pak palti ilgwe ta zi wu.

³⁵ Ale kaa namma dlamti de <lip de wupsi ka bali a paa kaa nda wotlti zhin na?> Ama amik ka hwikii ge, bo bulan gwel tak yenan zhin i'e, zhin jwakan no paki wi, ningo wotlti ka bali.

³⁶ Nak gwisi kan a man wotlti zhimi mbi batlti gwasi, ata moo wul zhimi ata tale ka mbadl man lashi pakti, ten de ta man bakti zhin suk man wotlti zhin pal hwol tuk mas jwasan.

³⁷ Aduk go cingalti gaba gwe asa wule <Malgon ka bak zhin, yek malgon wotl zhimi,> wu dam de gem wi.

³⁸ A shinki tak wotlan zhin gwe de ba kik tla bomti kolti sowu. Majon ka tla bomti ten kolti, yek kii wo yek kaa mbi batlti tlat bomti gwasan.>>

³⁹ Man Samariya wonti ji tet ka ban gwisi bal gem na Yesu ten bi ga ilgwe kilisi dlam wu de, <<Ta dlam mas ilgwe a pali wu.>>

⁴⁰ De man Samariya tul mal Yesu wugo, yek sa ngemti de tas dam suksi, yek ta dam suksi ga multi de lop.

⁴¹ Ten bi ga ilgwe Yesu dlam wu, yek mbalan wonti bal gem nati.

⁴² Yek man Samariya wul kilisi de, <<Ningo ma bal gem ba de we ten bi ga ilgwe ka dlamini wu tokte ka so, ama ten de mi mago ma kumi na kang

ganaṇ, a ma yisi wi de gem kaṇ, maḷgaṇ kaḍe Maṇ
Kisti gaṇ dii atli.>>

*Yesu ndok yen gaṇ bacina gaṇ maṇ paḷti wul gaṇ
gobnati gaṇ Roma*

⁴³ Kaal ḍa multi de lobi wo, yek Yesu zak kaṇ gaṇ
Samariya yek taṇ li kaṇ atḷ gaṇ Galili.

⁴⁴ (A Yesu naṇ gaa gwas taḅa ḍlaṃti gaḅa gon de,
a baṣa baḷ nalti maṇ ḍlaṃti gaḅa gaṇ Nya kaṇ baṇ
gwas so.)

⁴⁵ De taṇ mbuki kaṇ kaṇ atḷ gaṇ Galili wu, yek maṇ
Galili kanti naṇ ang de lop. Ten de saṇ yen ilgwe
Yesu paḷi kaṇ Biki Daamti Dakciti a Wurshelima
naḷ si mago saṇ la biki wu.

⁴⁶ Yek taṇ po pal te kaṇ baṇ Kana gaṇ kaṇ atḷ gaṇ
Galili kaṇ ḍa, kaṇ lu gwe taṇ paḷli ze de ze inabi wu.
A kaḷi kaṇ bacina gaṇ maṇ paḷti wul gaṇ gobnati
gaṇ Roma, maḷgwe cwo naṇa cit gaṇ yen gwas a
Kaparnahum wu ni.

⁴⁷ De maḷgwisi kumi de Yesu naṇa paḷti Galili
tet Yehudiya wugo yek taṇ li malti, yek taṇ ngemti
de taṣ lak ndok yen gwas de taṇ baḷ ten bi maṣkaṇ
wu.

⁴⁸ Yek Yesu ballit de, <<Kume hal kaṇaṇ yen wul
jwe saṇ baḷ sheda suk wul ngipti bi ang sogo kaa
baḷ gem so ko njet.>>

⁴⁹ Yek bacina gaṇ maṇ paḷti wuli ngemti de,
<<Maṇ nalti, teḍi taṇ li ne yen gi a lak maṣhi.>>

⁵⁰ Yek Yesu ballit de, <<Zigaa ilgon gwa, ten de
yen gwa asa kaami.>>

Yek maḷi baḷ gem naṇ gaḅa gaṇ Yesu yek taṇ zigaa
ilgon gwasi.

⁵¹ A mali yi ten tantu lat lubii nugo, yek zhel jwas mo sukti yek sa hwit de yen gwas ndoki wi.

⁵² Yek ta kum gaz ga dap sa'i gwe cwobi ndoki wu, yek sa hwit de, <<Cwobi zakti a hwuli ka sa'i de nam ga cin.>>

⁵³ Yek Aba ga yeni yis gaami de ka sa'i gwisisi kan Yesu wulti de, <<Zigaa ten de yen gwa a dam asa kaami wu.>> Ten nak gwisi kan yek mali suk mas man lubii jwas bal gem.

⁵⁴ Gami kade wul sheda gwe dam de wul ngipti ang bi na de lop gwe Yesu pali kaal da zakti Yehudiya gwas de ta pal tet Galili wu.

5

Yesu ndok kulki ka ze Betseda

¹ Kaal da nak gwisi, yek Yesu li Wurshelima ten bi biki ga man Yehuda.

² A a Wurshelime njaa mal Bi Dlabii Mbala, bingi ze gon ni da gwe sa gandali ka na rumpa de namtan wu. Na bi Arameya wo yek de Betasda.*

³ Ka rumpa jwisi kan a wonti man cwo suk dwa, suk kulki, suk majwe dli tlesi kawu dami.

⁴ Ka sa'i gon wo a yen shinti ga Nya yil sut nya ata sak nwu zesi. Mas malgwe te ka zesi cina go ata mbi ndokti.†

⁵ A malgon ni da kali malgwe ta pal gin de kutl de mekan na wusupsi na cwo wu.

* 5:2 5:2 Ka lishti jon wo sa lishi de Betzedaa ka jon sa lishi de Betsaida † 5:4 5:3 Ka lishti jon cina wo, sa lak lu ndati de 4a gibi so

⁶ De Yesu yen maḷi a atl wu, yek ta yisi de ta dade na cwo gwisi wi, yek ta ngemti de, <<Ka lami de ta ndokki nwa?>>

⁷ Yek maḷi ballit de <<Maṇ nalti, naḵ kan maḷgwe a zi ang ta mbi tet ka zesi ka sa'i gwe sa nwuni wu kaṇi daṣo. De aba dlokaṁaṇ de ta te gibi go a maḷgon teni,>>

⁸ Yek Yesu wulti de, <<Tlinya taḵ kan lumulti gwa, aka zigaa ilgon gwa.>>

⁹ Kaḷi kaḷi yek maḷi ndoki, yek ta kan lumulti gwasi yek ta zigaa ilgon gwasi.

Ilgami pi go, ten Cin Shukti ga maṇ Yehuda kaṇ.

¹⁰ Ten naḵ gwisi kaṇ, yek maṇ Yehuda wul maḷgwe Yesu ndokti wu de, <<Ase go Cin Shukti kaṇ, a ka mbaṭ gaḃa ga Musa wo mbun de taḵ kan lumulti gwa so.>>

¹¹ Ama yek maḷi ballisi de, <<Maḷgwe ndokaṇ wu wulaṇ de, <Kan lumulti gwa taḵ zigaa ilgon gwa.> >>

¹² Ten naḵ gwisi kaṇ yek sa ngemti de, <<Wok de maḷgwe wulki de taḵ kan lumulti gwa taḵ zigaa ilgon gwa wo?>>

¹³ Maḷgwe sa ndoktisi go ta yis maḷgwe ndokti wu so pamma, ten de Yesu gilit ka wi te ka wonti mbalaṇ jwe saṇi kaḷi wu.

¹⁴ Ka kaali wo yek Yesu mbit ka lubii ga Nya yek ta wulti de, <<Bo yeni ningo ka ndoki wi! Se taḵ zaḵ paḷti byas wul, sogo ilgwe lil man ge wu a mbiki.>>

¹⁵ Yek maḷi zigaa yek ta hwi bacina ji maṇ Yehuda de Yesu kaḃe maḷgwe ndokti wu.

16 Ten nak gwisi kan yek man Yehuda nde cit dlel ngapcan Yesu ten de ata pal wunda ji wul jimi ten Cin Shukti.

17 Yek Yesu hwisi de, <<Aba gi nama pal ti wul hal ase, a ami mago a nama pal ti wul pak.>>

18 Gaba gami de ta dlam wu ka laki yek man Yehuda mbal ngwot tantu tlot gwas da. Ba de we ten bi pal wul ten Cin Shukti tokte ka so, ai yekgu ta mbe Nya de Aba gwas wi, ta nama palla t gaa gwas ndakce suk Nya.

19 Yek Yesu ballisi de, <<Gem amik ka hwikii ge, Yeni man pal ti ilgon na ngus so, ilgwe ta yen Aba gwas ten pal ti wu kan ata pali, ten de mas ilgwe a Abe pali go yek kan a Yeni pali pak.

20 Ten de Abe lam Yeni yek ta mbokit ang ten mas ilgwe ata pali wu. Yi, ta mbokit ang ten wul jwe sa kidi man jin wu, kangwe kaa ngip bi ang da wu.

21 Ten de nak kangwe a Abe tlil majwe mashi ata bali mbadl wu, nu kan a Yeni bal mbadl majwe tamit da wu

22 Abe wo bata kisi gaba malgon so, ama ta zak mas kisti gaba ka ang ga Yeni,

23 ten de ta mas mbalan bal Yeni nalti nak kangwe asa bal Abe nalti wu. Malgwe bal Yeni nalti sogo mali bal Abe de ta shinti sut wu nalti so pak.

24 <<Gem amik ka hwikii wu, mas malgwe kum gaba gini yek ta bal gem na malgwe shinan sut go, ta mbi mbadl man lashi pakti wi, a ba Nya a nolti so ta mbi kisti tet ka mashkan wi, yek ta mbi mbadli.

²⁵ Gem amik ka hwikii wu, sa'i a tuli naḱ ninge mago pi wi, gwe de majwe maṣh wu a kum yal ga Yen ga Nya a majwe kumi go sa pal kaami.

²⁶ Naḱ kangwe Abe na gaa gwas kaḁe maṇ baḽti mbadl wu, nu kaṇ ta laki yek Yeni ḁam de maṇ baḽti mbadl pak.

²⁷ Yek ta baḽti iko kisti gaḁa ten de tik de Yen ga Mbaḽaṇ.

²⁸ <<Ba gaḁa gaṇ de a ḁam wu ḁamikii de wul ngipti bi ang so, ten de sa'i a tuli gwe de mas majwe ni ka gazukḁi wu a kum yal gwasi

²⁹ asa yil toḁi. Majwe sa pal hwa wul go sa pal kaami, asa mbi mbadl maṇ laṣhi pakti, a majwe pal byas wul go sa tiḽsi asa te ka nolti ga Nya.

³⁰ A ba a man pal ilgon na ngwe so, a pal kisti gaḁa gi kangwe Nya hwi de ta pali wu, ten naḱ gwisi kaṇ kisti gaḁa gi wo gem kaṇ. Ten de ilgwe a lami wu kaṇ a pali so, ama ilgwe maḽgwe shinaṇ wu lami kaṇ a pali.

Sheda ten Yesu

³¹ <<Kume de a baḽ sheda ten gaa gi go sheda gwe a baḽi go ga gem ka so.

³² Ama maḽgon nama baḽti sheda tenaṇni, a a yisi de sheda gwe ata baḽi tenaṇ go gem kaṇ.

³³ <<Kaa shin mbaḽaṇ mal Yohana yek ta hwikii gemi.

³⁴ Mas na naḱ gwisi a ngaṣaṇ ten ilgwe a mbaḽaṇ ḁam wu so. Ama a hwikii naḱ gwisi kaṇ ten de taḱ mbi kisti.

³⁵ Yohana wo pitilla gwe wutu nama tlot gibi wu kaṇ, yek kaa pal hwol tuk na cilti gwas ga nak njet sa'i gon.

³⁶ <<Ama sheda gwe ni da ten gaa gi go, man gaḡa gwe Yohana baḡi tenaḡ wu. Ten de wul jin de a naḡa paḡti go Abe ka baḡaḡ de ta paḡi, a wul jimi de a naḡa paḡti wu ka naḡa mbok ang de Abe ka shinaḡni.

³⁷ Abe de ta shinaḡ wu, ti na gaa gwas kaḡde sheda gini. Kaa bo taba kumti yal gwas so, a baḡaa bo taba yenti kangwe ta ni wu so,

³⁸ a ba gaḡa gwas ni ka mbadl gwakaḡ so, naḡ de baḡaa baḡ gem na maḡwe Abe shinti sut wu sowu.

³⁹ A kaa ngusi bodlaḡti gaḡa ga Nya i'e, ten de kaa ba yeni kaa mbi mbadl maḡ lashi pakti a gibi. A gaḡa ga Nya gwisi ka naḡa baḡti sheda tenaḡni,

⁴⁰ ama mas na naḡ gwisi kaḡ yek kaa nge laḡ tet maḡaḡni taḡ mbi mbadli.

⁴¹ <<Ami wo taḡti ga mbalaḡ dikaḡ so.

⁴² Ten de a yiskii, a yisi de lamti ga Nya ni ka mbadl jwakaḡ so.

⁴³ A tul na shin ga Aba gini, yek kaa nge kanti gini, ama kume maḡon tul na shin ga gaa gwas go, kaa kanti.

⁴⁴ Daḡi kaḡ kaa baḡ gem gwi, de akaa ngusi ngot taḡti ka dlo jwakaḡ ama baḡaa ngo taḡti gwe a yil sut maḡ Nya ti de ti na ngus kaḡ ta ni wu so gwi?

⁴⁵ <<Baḡ daḡaḡ gwa we amik ka taḡa gaḡa gwakaḡ maḡ Aba so. Maḡwe a taḡa gaḡa gwakaḡ wu kaḡde Musa, ti de kaa naḡa zaḡ mbadl de ta zikii ang wu.

⁴⁶ De da kume kaa baḡ gem na Musa go, da kaa baḡ gem na ami, ten de Musa paḡ lishti ten bi gini ka lishti gwasi.

⁴⁷ Ama nak de kaa bal gem na ilgwe ta lishi wu sowu, dani kan kaa bal gem na ilgwe a dlam wu gwi?>>

6

Yesu bal mbalan zangu de namtan ilga nguki

¹ Ka kaal da nak gwisi wo yek Yesu dakci bal ze ga Galili (gwe yek de bal ze ga Tibariya wu)

² yek wonti mbalan kopti, ten de sa yen lal wul ngipti ang bi gwe ta pali majwe cwo nama cit jwasan wu.

³ Yek Yesu to ten zandal yek ta dan kali suk mil lishti jwasi.

⁴ A sa'i Biki Dakciti ga man Yehuda bal njaa.

⁵ De Yesu tlil gaa nya yek ta yen wonti mbalan ten tot malti wugo, yek ta wul Pilip de, <<A ko kan ma wul ilga nguki gwe de mbalan jin a nguki a kumsi wu tet ko?>>

⁶ Yesu gem Pilip kan ten tas bo cingalti, nak de ta yis ilgwe ta pali wu.

⁷ Yek Pilip ballit de, <<Ai ko ta wulpi ga lip de wusupsi gwe asa batl mbalan da wu mago, a mbuk wulti ilga nguki gwe mas mbalan jimi a mbi tas lami njet wu so!>>

⁸ Yek gon ka mil lishti jwasi, malgwe shin gwas ka de Andarawus yilka ga Siman Biturus wu, wul Yesu de,

⁹ <<Yen gon kawu ade na nak mil barede de namtan suk mil kwes de lop, ama yek a pali wonti mbalan jimi ye?>>

¹⁰ Yek Yesu wul mil lishti jwas de, <<Hwi mbalami tas dam atli.>> A me ni da wonti kali,

yek mbalami dam atli, wontat gwasan la maani zangu de namtan.

¹¹ Yek Yesu kan baredisi, yek ta pi godiya Nya, yek ta hwuk-hwuli mbalami de sani atl na zhila kali wu, yek mas jwasan mbi kangwe a kumsi wu. Nak gwisi kan ta pali na kwesi pak.

¹² De sa nguki yek kumsi wugo, yek ta wul mil lishti jwas de, <<Mo losali jwe sa wu. Ten de ba ilgon lil ka so da.>>

¹³ Ten nak gwisi kan, yek sa mo losal baredi jwe sa wu, yek sa njikan gada de kutl cet de lop na losal baredi ji guda baredi de namtan gwe sa pali na bale gwe de sa de mbalami nguk wu.

¹⁴ De mbalami yen wul ngipti ang bi gwe Yesu pali wugo, yek sa wuli de, <<Gem malgan kade man dlamti gaba ga Nya gwe ta tul ten dii atl wu.>>

¹⁵ De Yesu yis gaami de mbalami nama lamti tas pallat de guu na ndalti wugo, yek ta pal to ten tlandali ka ti na ngusi.

Yesu li na asan ten gaa ze

¹⁶ De sukti pi wugo, yek mil lishti yil sut daka tlandali ka yek sa su ten bi bal ze,

¹⁷ Ka sa'i gwisi wo a damshal ba pi, a ba Yesu bo tul malsi so. Yek mil lishti jwas te ka jirgi ze, yek sa njel zatgaa yek sa lak gaa tu ka ban Kaparnahum.

¹⁸ Yek bal zesi njel kuzhilti ka i'e, ten bi ga bal yetal gwe nama wulti wu.

¹⁹ De sa pal mil de mekan sogo mil de mekan na tatlti dlo asa nama zat gaa wugo, yek sa yen

Yesu ten laṭ na aṣan ten gaa zesi, a ta nama laṭ tet njaa mal jirgi. Yek banti njel cit ji miḷ lishtisi.

²⁰ Ama yek ta wulsi de, <<Ami kan, ba banti cikii so,>>

²¹ Yek paa sa nda lamti de taṣ kan Yesu ka jirgi zesi, yek jirgi mbuki ten bicikdi gwe sa li wu bale-bale.

Mbalaṅ ngo lu gwe Yesu ni wu

²² De lu tlo wugo yek wonti mbalaṅ jwe sani ten bi cikdi gwe ni tu te duk da bal zesi wu, lak yis gaami de jirgi ze de nam ka tul kali, yek sa daami de Yesu te ka jirgisi suk miḷ lishti jwas so, ama miḷ lishtisi na ngusan ka sa zigaa.

²³ Yek jirgi ze jon tet Tibariya tul njaa ka lu gwe mbalami nguk bareḍi gwe Bagaa pi godiya a dani wu.

²⁴ De wonti mbalami yisi de Yesu suk miḷ lishti jwas ni kali sowu, yek sa te ka jirgi ze jwisi yek sa li Kaparnahum ten ngot ga Yesu.

Yesu kaḍe Bareḍi gwe a bal mbadl wu

²⁵ De sa mbit ten kaṭi gon ga bal zesi wugo, yek sa ngemti de, <<Maṅ lishti, a gasi kan ka li tet de gwi?>>

²⁶ Yek Yesu ballisi de, <<Gem amik ka hwikii wu, ilgwe laki yek kaa nama ngot gi go ten de kaa nguk bareḍi yek kumkii kan, ama ba de we naḱkan kaa yis gaa ga wul ngipti ang bi gwe a pali wu ka so.

²⁷ Baḱ tla bomti ten bi ilga nguki gwe a lil kawu so, ama ngo ilga nguki gwe ba a lil ka sowu, ilga nguki gwe a taḱakii ten mbit mbadl maṅ laṣhi pakti wu. Gwisi kaḍe wundaḷ ga ilga nguki gwe

Yen ga Mbalan a balkii wu. Ten de Nya Aba bo shedā gwas ten Almasihu yek ta zi lali de ta yedde na ti.>>

²⁸ Yek sa ngemti de, <<Dani kan ma pi ama pal wul jwe Nya lami de tan pali wu ye?>>

²⁹ Yek Yesu ballisi de, <<Ilgwe Nya lami go, yek de tak balan gem na malgwe ta shinti sut wu.>>

³⁰ Yek sa po ngemti de, <<Wul ngipti ang bi gwi kan ka pali a ma yeni tan bal gem na ki gwi? Yek ka pali ye?

³¹ Man zat jinan nguk manna ka me, nak gwe ni ga lishi wu de, <Ta bāsi ilga nguki sut nya de tas nguki.>* >>

³² Yek Yesu wulsi de, <<Gem amik ka hwikii wu, Musa ka balkii ilga nguki sut nya so, ama Aba gi ka balkii ilga nguki ga gem sut nya.

³³ Ten de ilga nguki ga Nya kade malgwe yil sut nya, ata nima balti mbalan ji dii atl mbadli wu.>>

³⁴ Yek sa ballit de, <<Man nalti ningo ngusini balti ilga nguki gwisi ko a gasi.>>

³⁵ Yek Yesu dlam de, <<Amik de ilga nguki gwe a bal mbadl wu. Malgwe li tet malan go kuzan a po tlot so, a malgwe bal gem na ami go kalkaze a tlot so ko njet.

³⁶ Ama nak kangwe a hwikii wu, kaa yenan wi mas na nak gwisi yek bakaa bal gem so.

³⁷ Mas majwe Aba gi balansi go sa li tet malanni, a malgwe li tet malan go ba mbolti so.

³⁸ A yil sut nya de ta pal ilgwe a lami wu so, ama ten de ta pal ilgwe malgwe shinan wu lami wu.

* **6:31 6:31** YenYil 16:4; Nih 9:15; Zab 78:24.

39 A ilgwe maḷgwe shinan wu lami go, yek de ba ko ta de nam ka majwe ta baḷansi wu gil ka so, ama ba tlisi ten cin pakti ga dii atli.

40 Ten de lamti ga Aba gi kaḍe, mas maḷgwe nama yenti ga Yeni ata nama baḷti gem naṭi wu, ta mbi mbadl man laṣhi pakti wi, a ba tlilti ten cin pakti ga dii atli.>>

41 Ten nak gwisi kan yek man Yehuda njel nalanti ten Yesu ten de ta wuli de, <<Amik de ilga nguki gwe yil sut nya wu.>>

42 Yek sa dlam de, <<Ale gami wo Yesu kan na yen ga Yusupu, maḷgwe ma yis aba suk ana gwas wu? Dani kan ta dlam de, <Sut nya kan a yil gwi?>>

43 Yek Yesu ballasi de, <<Zakan nalanti ka dlo gwakan.>>

44 <<Ba maḷgwe a man lat tet malan wu, seko kume Aba de ta shinan wu ka dḷak mali tedi, a ami wo ba tlilti ten cin pakti ga dii atli.

45 Ni ga lishi ka lishti ji man dlamti gaḅa ga Nya de, <Mas jwasan Nya ka mbokisi ang ten wul.>† A mas maḷgwe kat kang, yek ta kan ilgwe Abe mbok ang dani wugo mali a li tet malanni.

46 Maḷgon bo taba yenti ga Abe so, se maḷgwe yil sut mal Nya wu, ti na ngus ka taba yen ga Abe wi.

47 Gem amik ka hwikii wu, mas maḷgwe bal gem go mbadl man laṣhi pakti nit da.

48 Amik de ilga nguki man baḷti mbadli.

49 Man zat jwakan nguk manna ka me, ama mas na nak gwisi yek sa mashi.

† 6:45 6:45 YenIsh 54:13

50 Ama ilga nguki gwe yil sut nya kawu, ten de mas malgwe nguk ilga nguki gwisi go ta mash so.

51 Amik de ilga nguki man balti mbadl gwe yil sut nya wu. Mas malgwe nguk ilga nguki gami go ta mbi mbadl man lashi pakti. Ilga ngukisi ka de dli gini, gwe de ba bali ta mbalan ji dii atl mbi mbadl wu.>>

52 Yek man Yehuda njel dlakti gaba i'e ka dlo gwasan asa nama wulti de, <<Dani kan malgan a balanni tludli gwas am ngukan gwi?>>

53 Yek Yesu wulsi de, <<Gem amik ka hwikii wu, de hal kume kaa nguk tludli ga Yen ga Mbalan so, a bakaa tla hwulan gwas sogo, mbadl man lashi pakti ni ka kii so.

54 Mas malgwe ata nguk tludli gini ata tla hwulan gi go mbadl man lashi pakti nit da, a ba tlilti ten cin pakti ga dii atli.

55 Ten de tludli gi ka de ilga nguki ga gem, a hwulan gi wo ilga tle ga gem kan.

56 Mas malgwe ata nguk tludli gini ata tla hwulan gi go, ta nama damti gwas ka ami, a ami mago a nima damti ka mali.

57 Nak kangwe Aba de mbadl nit da wu shinanni yek a nama damti ten bi gwas wu, ten nak gwisi kan mas malgwe pallan de ilga nguki gwas wu a mbi mbadl ten bi gini.

58 Amik de ilga nguki gwe yil sut nya wu. Man zat jwakan nguk manna ama yek sa mashi, ama malgwe nguk ilga nguki gami go, ta mbi mbadl man lashi pakti.>>

59 Yesu dlam mas wul jimi ka sa'i gwe ta nisi ma mbokti ang ten wul ka lu motgaa a Kaparnahum wu.

Mil lishti ji Yesu wonti zakti

⁶⁰ Na kumti nak gwisi, yek wonti ka mil lishti jwas dlam de, <<Gaḃa gaṇ go maṇ bomti kaṇ, wok ka man kanti wo?>>

⁶¹ Nak de Yesu yisi de mil lishti jwas nama nalanti ten wul jimi wu, yek ta hwisi de, <<Mbokti ang ten wul gami ndakii mbadl a?

⁶² Ni kaṇ kaa kumi gwi, de kaa yen Yen ga Mbalan ten palti to ka lu gwe de ta yil sut du wu!

⁶³ Shishi kaḃe maṇ baḃti mbadli, dli ga mbalan wo ten bi ilgon kaṇ ni so. Gaḃa gwe a dlamikii go gaḃa ga Shishi kaṇ a mbadl ka pak.

⁶⁴ Ama majon ni da ka kii majwe baṣa baḃ gem sowu.>> Ten de Yesu yis majwe baṣa baḃ gem naṭi sowu tet ten ndat zhile suk maḃgwe a baḃ bi gwas wu.

⁶⁵ Yek Yesu po wuli de, <<Ilgwe laki yek a hwikii de maḃgon a man laṭ tet maḃan so seko de Aba baḃti iko laṭ tet wukgu.>>

⁶⁶ Kaal da gaḃa gami de Yesu dlam wu, yek wonti ka mbalan jwe sa nama kopti gwas wu zakti, yek sa zak kopti gwas kaali.

⁶⁷ Yek Yesu gem mil lishti de kutl cet lobi de, <<Kii mago kaa nama lamti zaṭgaa ma?>>

⁶⁸ Yek Siman Biturus ballit de, <<Bagaa mal wok ma li wo? Gaḃa maṇ baḃti mbadl maṇ laṣhi pakti nik da.

⁶⁹ Ma baḃ gem a ma yisi de kik de Maṇ Cilti ga Nya.>>

⁷⁰ Yek Yesu balli de, <<Ale kii de kutl cet lop kaṇ a botlkii na? Ama de nam ka kii wo shedan kaṇ?>>

71 (Ta nāma gāba ten Yehuda yen ga Siman Iskariyoti, ten de tik ka bał bi gwasi, ko de ti wo de naṁ kaṁ kaṣi de cutl cet lobi wu.)

7

Yilkeni ji Yesu bał gem naṁ so

¹ Kaal da naḱ gwisi yek Yesu maṁl dāṁka baṁ ji Galili ka, ama yek baṁa lami de taṣ li Yehudiya so ten de maṁ Yehuda jwe ni kałi wu nāma lamti tlot gwasi.

² A biki ga maṁ Yehuda gwe asa mbe de Biki Bukka wu bał njaa,

³ Yek yilkeni ji Yesu wulti de, <<A mbunan de taḱ zak dee taḱ li Yehudiya, ten de ta mil lishti jwa yen wul ngipti bi ang gwe ka nāma pałti wu.

⁴ Ai mas małgwe nāma lamti de ta mbalaṁ yisti i'e go ta hwundaṁ pałti wul gwas so. Naḱ de ka nāma pałti wul jin wu, se taḱ mboki ang dii atl ten gaa gwa taṣ yiski da.>>

⁵ Ten de ko ta yilkeni ji Yesu mago sa bał gem naṁ so.

⁶ Ten naḱ gwisi kaṁ yek Yesu hwisi de, <<Sa'i gi bo pi so, a malkii wo ko ta sa'i gwik-gwi ten ndwal gwas kaṁ ni.

⁷ Kii wo dii atli a ngekii so, ama ami wo ta ngeni ten de a nitma dlamti byas pałti wul gwe ata pałi wu.

⁸ Kii wo laṁ kałi Biki. Ami wo ba li kałi biki so ten de sa'i laṁ gi bo pi so.>>

⁹ De Yesu dlamisi gāba gwisi wu, yek ta naḱ lam dlamti a Galili.

¹⁰ Ama de yilkeni jwas li ka lu biki wu, yek Yesu li ka lu biki ama mukli ba de ten gwel ga mbalan so.

¹¹ Yek man Yehuda ngusi ngot gwas ka lu biki, asa nama kum gazi de <<Mallu ka yi?>>

¹² Yek wonti mbalami ngusi gaba ten Yesu mukli danka dlo jwasan ka. A jon jwasan nama wulti de, <<Ti wo hwa mbalan kan.>>

A jon wo sa nama wulti de, <<Wowo, ai shelti kan ta nama shelti ga mbalan.>>

¹³ Ama yek ba malgon man gaba tenti ka mbalan ten dii so, ten de sa nima banti bacina ji man Yehuda.

Yesu mboki ang mbalan ten wul kalu Biki Bukka

¹⁴ Se sa bal ka dlo ga Biki yek Yesu te ka dii boo lubii ga Nya, yek ta njeli mbokti ang mbalan ten wul.

¹⁵ Yek man Yehuda ngip ang bi asa nama kumti gazi de, <<Dani kan malgan pi yek ta yis wul jin jwi de bata bo taba lat kalu koyat lishti sowu?>>

¹⁶ Yek Yesu ballisi de, <<Wul jimi de a nama ma mbokti ang a a dani go ga gaa gi ka so, ama ga malgwe shinan sut wu kan.

¹⁷ Mas malgwe botli de tas pal ilgwe Nya lami go, ta yisi de mbokti ang ten wul gi wo sut mal Nya kan ni, a ba ga gaa gi ka so.

¹⁸ Malgwe ata mbok ang ten gaba ga gaa gwas go, nalti kan ti nima ngweti gaa gwasi, ama malgwe a ta pal wul ten de tas ngwe nalti malgwe shinti go, man palti gem kade ti, a bata pal lashi gem so.

19 Ale Musa ka baiki mbat gaba na? Mas na gwisi yek ba malgon ka kii kop mbat gabe so. Yek laki de kaa nama ngot tlot gi ye?>>

20 Yek mbalami ballit de, <<Ki wo man mazhe kan wok nama ngot tlot gwa wo?>>

21 Yek Yesu wulsi de, <<A pal wul ngipti ang bi de nam ama yek mas jwakan ngip ang bi.

22 Musa wulkii de tak palan salti, ko de tet malti kan yil tet so, ama tet mal man gaz jwakan ji da kawu, mas na nu a kaa sal yen Gas Shukti.

23 Ama nak de akaa sal mil Gas Shukti ten de tak koban mbat gaba ga Musa wu, yek laki de kaa lil mbadl na ami ten de a ndok dli ga mbalan Gas Shukti i'e ye?

24 Zakan kisti gaba ten wul jwe a gwel gwakan yeni dani wu, ama Kisan gaba ten ndwali.>>

Yesu kade Almasihu

25 Ka sa'i gwisi kan yek man Wurshelima jon njel kumti gazi de, <<Ale malgan kade malgwe sa nama lamti tlot gwas wu na?

26 Tik gu ade ta nama gaba ka mbalan ten dii, a ba malgon wulti de ilgon so. Ko nak kan bacina ji nami kaman wi de tik de Almasihu na?

27 Yekgu ma yis tet ka lu gwe malgan yil tet wu, ama de Almasihu ga gem tul wugo malgon a yis tet kalu gwe ta yil tet wu so.>>

28 A Yesu nisi ma mbokti ang ten wul ka dii boo lubii ga Nyami, yek ta tlil yal nya yek ta wuli de, <<Yi, kaa yisanni a kaa yis tet ka lu gwe a yil tet wu. A tul ten de ta pal wul na iko ga gaa gi so, ama malgwe shinan go man palti gem kan. A bakaa yisti so,

29 ama ami wo a yisti ten de sut malti kan ani a tik shinanni.>>

30 De Yesu dlam nu wo yek mbalami ngo dopti gwasi ama yek basa man tanti gwas so nak de sa'i gwas bo pi sowu.

31 Mas na nu yek wonti ka mbalami bal gem nati. Yek sa dlam de, Kume de Almasihu tul wugo, ta pal wul ngipti ang bi gwe a man ga malgami gwa?

Bacina ji man Yehuda ngo dopti ga Yesu

32 Yek Man Parisi kum mbalami ten gaba mukli ka dlo jwasan ten Yesu. Yek kidi ji man Paris suk man Parisi shin man batti lubii ga Nyami de tas dopti.

33 Yek Yesu wulsi de, <<Ani sukki ga nak njet sa'i, a pa a pal to mal malgwe shinan wu ka.

34 Kaa ngoni a bakaa mbi so, a lu gwe ani go, kaa man lat so.>>

35 Yek man Yehuda gaba suk yilkeni jwasan yek sa dlam de, <<A ako kan ta li ko gwe de hal ba ma po mbiti sowu? Ko nak kan ta li mal mbalan jinan de sani ga cati danka ka man Girik ka, a ta mboki ang mbalan ji man Girik ang ten wul kali na?

36 Yek de gaa ilgwe ta nama dlamti wu ye, de ta wule <Kaa ngoni ama bakaa mbi so,> a yek de daamti gwas ye, de ta wule <Lu gwe ani go kaa man lat sowu ye>?>>

Alkawol ga ze man balti mbadli

37 Ten cin pakti ga biki cin gwe yek de bali ga biki wu, yek Yesu tlinya yek ta tlil yal nya yek ta dlam de, <<Mas malgwe kalkaze nama tlot gwas go tas li tet malanni tas tla ze.>>

³⁸ Mas malgwe bal gem na ami go, gwel ze gwe nama telti ze man balti mbadl wu a katal tot ka mbadl gwasi nak* kangwe sa lishi ka gaba ga Nya wu.

³⁹ Yesu nama gaba kan, ten bi ga Shishi ga Nya gwe sa bal majwe sa bal gem nati wu. Ten de ka sa'i gwisi wo sa bo bal Shishi ga Nya mbalan so, nak de Yesu bo te ka nalti gwas sowu.

Mbalan cal gaba ten Yesu

⁴⁰ De mbalami kum gaba gwisi de Yesu dlam wugo yek sa wuli de, <<Gem kan, malgan kade man dlamti gaba ga Nyami.>>

⁴¹ Naomi jwasan wo yek sa wule, <<Tik de Almasihusi.>>

Ama naami wo yek sa kum gazi de, <<Nango Almasihusi wo tet Galili kan ta yil tet da?>>

⁴² Ale gaba ga Nya dlamen de Almasihu wo ka gaz ga Dauda kan sa zati, a ta yil tet ka Baitalami ban gwe Dauda dam wu na?

⁴³ Yek bi tatli mbalami ten Yesu.

⁴⁴ Jon jwasan lami de tas dopti, ama yek ba malgon tanti so.

Lashi balti gem ga bacina ji man Yehuda

⁴⁵ De man batti lubii ga Nyami pal tet du go yek kidi ji man Paris suk man Parisi ngemsi de, <<Yek laki yek bakaa kanti tet so ye?>>

⁴⁶ Yek man batti lubii ga Nyami ndakisi de, <<Ai malgon bo taba gaba nak kangwe a malgan gaba wu so.>>

* **7:38 7:38** Sogo Malgwe kalkaze nama tlot gwas wu, tas li tet malanni. A ta tla ze 38malgwe bal gem na ami wu

47 Yek man Parisisi wulsi de, <<Ahwap! Kii mago ta gillakii wu nwa?

48 Ko kaa yenan malgon tet ka bacina jwakan sogo man Parisi gwe ta bal gem nati wu?

49 Ama wonti mbalan jimi de basa yis ilgon tet ka mbat gaba ga Musa sogo, ai majwe sa palisi bi gaa wu kan.>>

50 A Nikodimus de ta li mal Yesu tet da wu, ni ka man Parisisi yek ta wulsi de,

51 <<Nango mbat gaba ganan wuli de ta lil mbalan ka, tun a bama bo kuman gaba tet ka bi ga mali ten de ta yis ilgwe mali nama palti wu sa?>>

52 Yek sa ballit de, <<Ki mago man Galili kade ki a? Bo bodlali ka gaba Nya tak bo yeni la, ai man dlamti gaba ga Nya gon a taba yilti tet Galili so.>>

53 Yek paa ko wokko li lubii gwasi.

8

1 Ama yek Yesu to ten Tlandal Tlindi Zaitun.

2 Yek Yesu li lubii ga Nya buzge na gasi. Yek mbalami mas li tet malti yek ta dan na zhila ten de tas mbokisi ang ten wul.

3 Yek man yisti mbat gaba ga Musa suk man Parisi tullu kili gon gwe sa dopti ten pat palan wu. Yek sa laki yek kilisi dala nya ka dlo gwasan,

4 yek sa hwi Yesu de, <<Man lishti, kili gan go ten pat palan kan sa dopti.

5 Ka mbat gaba ga Musa wo sa zini de, tan lak wundal jwasan na ye hal se sa mashi. Ki wo yek ka dlam ye?>>

⁶ Sa ngemti nu kan ten de tas kum ilgwe ta dlam wu sa nama lamti tas mbit na palti byas wul kangwe sa man talat gwas dlaboo wu da.

Ama yek Yesu ngus atli yek ta pita palti lishti na yen ang gwas ka atli.

⁷ De sa pita ngemti ga Yesu wugo, yek ta tlil gaa nya yek ta wulsi de, <<Kume malgwe bo taba palti byas wul sowu ni da ka kii go, ta mali dam de malgwe a nda lakti gwas na yesi wu.>>

⁸ Yek Yesu po ngusal gaa gwas atli yek ta pita lishti ten atli.

⁹ De sa kumi nu wugo, yek sa njel zatgaa da kali ka nam nam, kan tet ten kakshe gwasan hal yek la nak'eni gwasan, yek sa zak Yesu na ngusi suk kilisi a nya a cina gwasi.

¹⁰ Yek Yesu tlinya yek ta ngemti de, <<Kili mbalan, sa bal ko? Malgon man lilti gwa ka so nwa?>>

¹¹ Yek ta ballit de, <<Wowo malgon gon mani so, man nalti.>>

Yek Yesu ballit de, <<Ko ta ami mago ba lilki ka so. Ningo zigaa ama bak po pal byas wul so.>>

Yesu kade cilti ga dii atli

¹² Yek Yesu ci cina na dlamti gaba mbalan yek ta wuli de, <<Amik de cilti ga dii atli. Mas malgwe nama kopti gi go ta li ka damshal so, ama ta mbi cilti ga mbadli.>>

¹³ Yek man Parisi wulti de, <<Ka nama balti sheda ten gaa gwa ten nak gwisi kan sheda gwe ka bali go gem ka so.>>

¹⁴ Yek Yesu ballisi de, <<Kume a bal sheda ten gaa gi mago, sheda gwe a bali go gem kan, ten de a yis lu gwe a yil sut wu suk lu gwe ba li wu. Ama

kii wo kaa yis lu gwe a yil sut wu sogo lu gwe ba li wu so.

¹⁵ Kii wo kangwe a mbalan kus wullu kan a kaa kis gaba, ama ami wo ba ba kisi gaba malgon so.

¹⁶ Ama kume de ba kis gaba mago, kisti gaba gi wo ga gem kan, ten de ami na ngwe kan ani so. Aba de ta shinan sut wu ni suk ami.

¹⁷ Ka mbat gaba gwakan wo, sa lishi de kume mbalan de lop bal sheda ze de nam ten wul go, shede wo gem kan.

¹⁸ To, a mi wo a nama balti sheda ga gaa gini a Abe de ta shinan sut wu kade na de lobi.>>

¹⁹ Yek sa ngemti de, <<Ako kan Aba gwa wi si ni ko na?>>

Yek Yesu ballisi de, <<Kaa yisan so aba kaa yis Aba gi so pak. De da kaa yisan go da kaa yis Aba gi pak.>>

²⁰ Ta dlam gaba jimi ka sa'i gwe ta nisi ma mbokti ang ten wul njaa mal lu gwe asa zi wulpi ka lubii ga Nya wu. Ama mas na nu yek ba malgon dopti so, ten de sa'i gwas bo pi so.

Lu gwe ba li go ka man lat so

²¹ Yek Yesu po wulsi da de, <<Ba zigaa ka a kaa ngoni, a kaa mash ka palti byas wul gwakan. Lu gwe ba li go, kaa man lat kali so.>>

²² Gaba gami laki yek bacina ji man Yehuda kum gazi de, <<Ko nakkan ta tlo gaa gwas ka na, de ta wule, <Lu gwe ba li go, kaa man lat sowu?>>

²³ Yek Yesu ci cina na dlamti de, <<Kii wo tet ka dii atl gan kan, a ami wo sut nya kan a yili. Kii wo ga dii atl gan kan, ami ga dii atl gan ka so.

24 Gwisi ka laki yek a wulkii de kaa mash ka pal̄ti byas wul gwakan, de hal kume kaa bal gem ten de amik de mal̄gwe a hwikii de Amik de ti wu* sowu kaa mash ka pal̄ti byas wul gwakan.>>

25 Yek sa gem Yesu de, <<Bohwe wok de ki wo na?>>

Yek ta ballisi de, <<Amik de mal̄gwe a hwikii tun tet ten ndat zhile wu.

26 Wul wonti ni da gwe ba man dlam̄ti tenkii a kisikii gāba da wu. Ama mal̄gwe shinan sut go gem kan ata dlam̄i, a ilgwe a kumi malti wu kan a dlam̄i mbalan̄ ji dii atli.>>

27 Yek ba mbalam̄i yis gaami ten de ten Aba gwas kan ta nisi ma gāba so.

28 Ten nak gwisi kan yek Yesu wulsi de, <<Ka sa'i gwe kaa tak yen ga mbalan̄ nya wu kan, kaa lak yis gaami ten de Amik De ti. Ka yis gaami ten de ba ba pal̄ ilgon na iko ga gaa gi so, ama ilgwe Aba mboki ang dani wu kan a dlam̄i tokte.

29 Mal̄gwe shinan wu ni suk ami ta zakanni ami na ngwe so, ten de ilgwe ta lami wu kan pali dlip.>>

30 Ka sa'i gwe Yesu dlam̄ wul jimi go, yek wonti mbalan̄ ngassi tenti.

Mbit gaa ga gem

31 Yek Yesu wul man Yehuda jwe sa bal gem nati wu de, <<De kume kaa ci cina na kopti wul jwe a mbokikii ang dani wugo, kiik de mil lishti jini ji gem.

32 Kaa yis gem a gemi a laki akaa mbi gaa.>>

* **8:24 8:24** SogoAmik de ti suk ndati de 28 pak

³³ Yek sa ballit de, <<Mi wo gaz ji Ibarahim kan a bama bo taba damti de zhel ji malgon so. To yek laki yek ka dlam de ma mbi gaa ye?>>

³⁴ Yek Yesu ndakisi de, <<Gem amik ka hwikii wu, mas malgwe ata pal byas wul go zhel ga palti byas wul kan.

³⁵ Ai, zhel wo bata dam ka lubii ko a gasi so, ama yen wo ga lubiimi kan ko a gasi.

³⁶ Ten nak gwisi kan, hal kume de Yeni balkii mbit gaa go, kaa mbi mbit gaa ga gem.

³⁷ A yisi de kii wo man gaz ji Ibarahim kan, ama yekgu kaa nama ngot tlot gini, ten de kaa kan mbokti ang ten wul gi so.

³⁸ A nikii ma dlamti ilgwe a yeni mal Aba gi wu, ama kii wo ilgwe kaa kumi mal Aba gwakan wu kan kaa nama palti.>>

Shedan kade Aba gwakan

³⁹ Yek sa ballit de, <<Ai, mi wo Ibarahim kade Aba ganan.>>

Yek Yesu wulsi de, <<De da kume Ibarahim wo Aba gwakan ka go, da kaa palan ilgwe Ibarahim pali wu.

⁴⁰ Ama yekgu kaa nama lamti tlot gini, ami malgwe dlamikii gem ga gaba gwe a kumi mal Nya wu. Ai, Ibarahim wo ta palan ilgon nu so.

⁴¹ Ten nak gwisi kan, ilgwe a Aba gwakan pali wu kan kaa nama palti.>>

Yek sa wulti de, <<Ka nama lamti tak wule mi wo aba nini gaa sa! Nya na gaa gwas kade Aba ganan, a tik de Aba ganan ti na ngusi.>>

⁴² Yek Yesu wulsi de, <<Da Nya kani de Aba gwakan go kaa lamanni, ten de sut mal Nya kan

a yili a ningo amik gu ađe. Ten bi tulli ga gaa gi kan ani so ama tik shinan sudi.

⁴³ Yek laki a bakaa yis gaa ga gaba gi so ye? Ten de bakaa man katti kang so kan.

⁴⁴ Kii wo ji Aba gwakan Shedan kan, lamti gwakan wo tak palan ilgwe aba gwakan lami wu kan. Ti wo man tlot mbalan kan tun tet ten ndat zhile, gem hwotti so ten de gem ni kati so. Kume ta shel lal wugo ta dlam bi gwas wi, ten de ti wo man shelti lal kan aba ga lali.

⁴⁵ Ama ten de gem kan a nama dlamti yek laki yek bakaa bal gem na ami so.

⁴⁶ Ka kii wo wok taba mbit gi na palti byas wul wo? De kume gem kan a nama dlam go yek laki yek bakaa bal gem na ami so ye?

⁴⁷ Malgwe de ti wo ga Nya ka go a ta kum ilgwe a Nya dlam wu. Ilgwe laki de bakaa kumi sogo, yek de kii wo mbalan ji Nya ka so.>>

Yesu man Ibarahim

⁴⁸ Yek man Yehuda ballit de, <<Ashe gem ganan kan de ma dlam de, ki wo man Samariya kan a mazhe ni ka ki wu!>>

⁴⁹ Yek Yesu ballisi de, <<Ami wo mazhe ni ka ami so, Aba gi kan a balti nalti ama kii wo akaa mbulanni.

⁵⁰ A ngwe nalti gaa gi so, ama man ngoti ni da a malgwisi kade man kisti gaba.

⁵¹ Gem amik ka hwikii wu mas malgwe kop mbokti ang ten wul gi go ta mash so ko njaa.>>

⁵² Ten gaba gwisi kan yek man Yehuda wuli de, <<Yeke! Gem, ningo ma yisi wi de man mazhe kade ki. Ai, Ibarahim mashanni a nu kan mas man dlamti gaba ji Nya mashi, ama ki wo yek ka

nama wulti de, <Mas malgwe kop mbokti ang ten wul gwa go ta mash so!>

⁵³ Ka daman gwa we ka manan Aba ganan Ibarahim ma? Ko ta ti gaa gwas mago ta mashi a nu kan man dlamti gaba ji Nya mash pak! De yek ka palli gaa gwa ye?>>

⁵⁴ Yek Yesu ballisi de, <<Kume de a bal nalti gaa gi mago, nalti gi ni ten bi ilgon so. Aba gi ka ni de man balti nalti, malgwe akaa wule tik de Nya gwakan wu.

⁵⁵ Kii wo kaa yisti so ama ami wo a yisti. Kume a dlam de a yisti sowu ba dam de man shelti lali nakkii, ama a yisti a nama kopti gaba gwasi.

⁵⁶ Aba gwakan Ibarahim pal hwol tuk ten de ta yen sa'i gini, ta yeni yek ta pal hwol tuk i'e.>>

⁵⁷ Yek man Yehuda wulti de, <<Bo kumanti na! Ki de ka bo pal gin de kutl de namtan sowu, ama yek ka dlam de ka yen Ibarahim ma?>>

⁵⁸ Yek Yesu ballisi de, <<Gem, amik ka hwikii wu, tun a basā bo zi Ibarahim so kan Ani da!>>

⁵⁹ Ten gaba gwisi kan yek sa yem ye de sa lakti da. Ama yek Yesu hwun ka, yek ta yil daka lubii ga Nyami ka.

9

Yesu ndok malgwe sa zat dwa wu

¹ A Yesu nama lat nugo, yek ta yen malgon gwe sa zat dwa wu.

² Yek mil lishti jwas ngemti de, <<Man lishti, wok pal byas wul wo de sa zi malgan de dwa wu, ti nwa, ko man zat jwasi?>>

³ Yek Yesu balli de, <<Palti pal byas wul ga mali sogo ga man zat jwas ka laki so, ama ten de ta mbalan yen iko ga Nya tenti kan.

⁴ Ngetli kan tan cin cina na palti wul ga malgwe shinan sut wu tun ka cin. Ai gas nan tedi sa'i gwe ba malgon a man palti ilgon sowu.

⁵ Kume de hal a yi ten dii atl go, amik de cilti ga dii atli.>>

⁶ De ta dlam gaba gwisi wugo yek ta baza bakan ka atli, yek ta nyakam atli yek ta tuksi mali ten gwel.

⁷ Yek ta hwit de, <<Zigaa, sak pol gwel gwa ka ka bingi ze ga Silom.>> (ilgwe lishti gwisi nama mbokti ang dani go, yek de Malgwe sa Shinti wu.) Ten nak gwisi kan yek mali sak pol gwel ka, yek ta pali a ta nama yenti lu.

⁸ Yek yelan damti jwasi suk majwe ku na yenti gwas ten ngemti wul wu kum gazi de, <<Ale malgan kade malgwe ata dam na zhila ata gem wul wu na?>>

⁹ Yek jon ji mbalami wule ti kan.

Yek jon jwasan wule, <<Wowo, tet kan sa tesi sukti.>>

Mali ne go yek ta wulsi de, <<Yii, ami kan.>>

¹⁰ Yek sa ngemti de, <<Dani kan pi yek gwel gwa bul gwi?>>

¹¹ Yek ta ballisi de, <<Malgon wu de asa mbet de Yesu wu, ka nyakam atli yek ta tuksi ten gwel. Yek ta hwi de ta li bingi ga ze Silom ta poli ka. Ten nak gwisi yek a li yek a poli ka, yek a njel yenti lu.>>

¹² Yek sa ngemti de, <<Mali nan ako?>>

Yek ta wuli de, <<A yisi so.>>

Maṇ Parisi bodlaḷ kangwe dwami mbi ndokti wu

¹³ Yek saṭaḷa maḷgwe tek go dwa kaṭwu mal maṇ Parisi.

¹⁴ To, ten gas shukti kaṇ Yesu nyakaṃ atli yek taḷ bul gwel gaḷ maḷi.

¹⁵ Ten naḷ gwisi kaṇ yek maṇ Parisi ngemti ten kangwe pi yek gwel gwas bul wu. Yek maḷi ballisi de, <<Taḷ nyakaṃ atli yek taḷ tuksi ten gwel, yek a poli ka, a ningo a balma yenti lu.>>

¹⁶ Yek maṇ Parisi jon wuli de, <<Maḷgaṇ go sut mal Nya kaṇ taḷ yil so, ten de baṭa zak paḷti wul gas Shukti so.>>

Ama yek jon jwasaṇ kum gazi de, <<Daṇi kaṇ maṇ paḷti byas wul a maṇ paḷti wul ngipti ang bi naḷ gwisi gwi?>> Ten naḷ gwisi yek bi tatlisi tenti.

¹⁷ Yek saḷ po gem maḷi de, yek saḷ wulti de, <<Yek de daamti gwa tenti ye? Naḷ de ki kaṇ taḷ bul gwel gwa wu.>>

Yek taḷ balli de, <<Ai, maḷi wo maṇ dlamti gaḷa gaḷ Nya kaṇ.>>

¹⁸ Bacina ji maṇ Yehuda wo saḷ baḷ gem de da go maḷi wo dwa kaḷe ti ama yek ningo taḷ ba yen lu so. Ten naḷ gwisi kaṇ yek saḷ shin lu yek saḷ mbe maṇ zaṭ jwas tedi.

¹⁹ Yek saḷ ngemsi de, <<Yen gwakaṇ kaḷe gaṇ ma? Ti kaṇ kaḷa wuli de kaḷa zaṭ dwa gwa? Daṇi kaṇ pi yek ningo taḷ balma yenti lu gwi?>>

²⁰ Yek maṇ zaṭ ji maḷi balli de, <<Maḷ yisi de ti wo yen gaṇaṇ kaṇ, a de dwa kan maḷ zaṭi.

²¹ Ama mi wo maḷ yis kangwe pi yek ningo taḷ balma yenti lu, sogo maḷgwe bulit gwel wu so.

Ngemanti ai ba yen mbalan ka po yi de ti so, ta dlamikii na bi gwasi.>>

22 Maṇ zaṭ jwas dlam nak gwisi kan ten de sa nama banti bacina ji maṇ Yehuda ten de tet da go maṇ Yehuda dlalli gaḃa de mas malgwe dlam de, Yesu kaḃe Almasihu go sa mbolti ḃaka lu motgaa gwasan ka.

23 Yek laki yek maṇ zaṭ ji mali dlam de, <<Ai, ti wo yen mbalan ka po yi so ngemanti.>>

24 Yek sa po mbe malgwe de tet da go dwa kaḃe ti wu ḃa. Yek sa wulti de, <<Dlam gem kangwe Nya a mbi nalti ḃa wu. Ma yisi de malgwisi wo maṇ paṭti byas wul kan.>>

25 Yek ta ballisi de, <<Ko maṇ paṭti byas wul kaḃe ti a, ami wo a yisi so. Wul denam kan a yisi. Tet da go dwa kaḃe ami ama ningo a ba yen lu.>>

26 Yek sa ngemti de, <<Yek ta palik ye? ḃani kan ta pi yek ta bulik gwel gwi?>>

27 Yek ta balli de, <<A dlamikii wi yek baḃaa kati kang so. Yek laki de kaa nama lamti tak ya kumi ḃa ye? Ko kii mago kaa nama lamti tak ḃaman de mil lishti jwas kan?>>

28 Yek paa sa dلامي mali byas gaḃa yek sa wulti de, <<Kik de yen lishti gwasi, ama mi wo mil lishti ji Musa kan!

29 Ma yisi de Nya gaḃa suk Musa, ama malgwisi wo ma yis lu gwe ta yil tet wu so.>>

30 Yek mali ballisi de, <<Ase kan a nama yenti wul gipti wul ang bi! Kaa yis lu gwe ta yil tet wu so, ama yek ta buli gwel.

31 Ma yisi de aba Nya a kati kang man pal̄ti byas wul so. Ama ata kati kang mal̄gwe ata ngusit atli ata kumit bi wu.

32 Tun ten ndat zhila ga dii atli sa bo taba kumti de mal̄gon bul gwel ga mal̄gwe sa zaṭ dwa wu so.

33 Ai, de da kume sut mal Nya kan ta yil sut sogo da ta manan pal̄ti ilgon so.>>

34 Yek sa balli mali de, <<Ki de sa zak ka pal̄ti byas wullu, ama yek ka nama lamti tak mbokini ang ten wul la?>> Yek sa mbolti.

Dwa ga Shishi ga Nya

35 De Yesu kumi de sa mbol mali de ta mbit wugo yek ta ngemti de, <<Ka bal gem na Yen ga Mbalan ma?>>

36 Yek mali ngemti de, <<Man nalti, wok de ti wo? Hwini ten de ta bal gem nati.>>

37 Yek Yesu wulti de, <<Ai, ka yenanti wi, tik de mal̄gwe ta nama gaḃa sukki ninge wu.>>

38 Yek mali dlam de, <<Bagaa, A bal gem wi,>> yek ta ngusit atli.

39 Yek Yesu wuli de, <<A tul ten dii atl gan ten de ta pal̄ kisti gaḃa kan, ten de ta dwa man yenti lu, a majwe man yenti lu dam de dwa.>>

40 De man Parisi jwe sani sukti wu kumi nu wugo yek sa ngemti de, <<Yek ke? ka nama wulti de mi mago dwa kade mi pak a?>>

41 Yek Yesu wulsi de, <<Ai, da dwa kani de kii go da pal̄ti byas wul a nikii gaa so. Ama nak de kaa dlam de kaa nama yenti lu wu, to, byas wul gwakan yikii gaa.

10

Cingalti gaba ten man kyo mbala

¹ <<Gem amik ka hwikii ge, malgwe bata te mal tunga mbala tu ka bi dlabii so ama yek ta to gibi tu ka zobsi tantu go, to mali wo mukaḷ kaṇ a man batti tantu kaṇ.

² Malgwe te malsi tu ka bi dlabii go tik de man kyo ga mbale.

³ A man batti dlabii bulit bi dlabimi, a mbale kati kang yal gwasi. Ata mbe mbala jwas na shin jwasan ata talasi debal.

⁴ De ta yilli mbala jwas debal wugo, ata ndesi cina, a mbale kop kaal gwasi ten de sa yis yal gwasi.

⁵ Ama sa kop mandaki so, seko tas abiti ten de sa yis yal ga mandaki so.>>

⁶ Yesu dلامي mbalami cingalti gaba, ama yek basa yis gaa ga ilgwe ta nisi ma dlamti wu so.

Yesu kade hwa man kyo

⁷ Ten nak gwisi kaṇ yek Yesu po dlam de, <<Gem, amik ka hwikii wu amik de dlabii ga mbale.

⁸ Mas majwe tuli cina go mukaḷ kaṇ suk man batti tantu, aba mbale a katisi kang so.

⁹ Amik de bi dlabiimi mas malgwe te tumalan go ta mbi kisti.* Ta te gibi ata yili ata nama pat kyo.

¹⁰ Mukaḷ wo ata tul kaṇ ten de tas mukaḷ wul, suk tloti ka, suk liti ka, Ama a tuli ten de tas mbi mbadli asa mbi ga njikami.

* **10:9 10:9** Sogo ba kwet ang gaa byas ilgon a mbit so

11 <<Amik de hwa man kyo. A hwa man kyo wo tik de man bal mbadl gwasi ten bi ga mbale.

12 Yen haya de sa kanti ten de tas pi kyobi go ti wo mbala jwas ka so. Kume ta yen kadi labi ten lat tet wugo, a ta abi a ta zak mbale. A kadi labisi dop mbale jon a ta cat jon ka.

13 A mali abi ten de ti wo yen haya kan a ba ilgon hwotti na mbale so.

14 <<Amik de hwa man kyo, A yis mbala jini a mbala ji yisanni,

15 nak kangwe Abe yisan wu nu kan a Abe. A nima balti mbadl gi ten bi ga mbale.

16 Mbala jon ni da jwe ba sani ka tunga mbale jin sowu. Si mago ngetli kan ta talasi tedi. Si mago sa kati kang yal gini, asa dam de tunga de nam na man kyo de nam.

17 Ilgwe laki yek Abe nama lamti gi go yek de a bal mbadl gini a kan il gini.

18 Malgon a mani kanti mbadl gi ka so, ten de amik de man balti na gaa gini. Iko balti ni da, a iko kanti lisi ni da pak. Ilgwe Aba gi zi paliti wukgu.>>

19 Ten gaba gami de Yesu dlam wu kan yek man Yehuda njel calti gaba ka dlo jwasan tenti.

20 Yek wonti kasi wuli de, <<Man mazhe kade ti nak gwisi ka laki yek ta nama boli. Yek laki de kaa katit kang ye?>>

21 Ama yek jon jwasan wule, <<Wowo, ai gaba gan go gaba ga man mazhe ka so. A mazhe mani bulti gwel dwa ma?>>

Man Yehuda nge Yesu

22 Ka sa'i ndaḡḡiti asa nama biki ga daamti bulti lubii ga Nya a† Wurshelima,

23 a Yesu nama maḡḡti ka Baranda ga Sulemanu ka lubii ga Nya.

24 Yek man Yehuda mogaa malti yek sa wulti de, <<Hal a gasi kan ka zak ni ka damshal gwi? Kume kik de Almasihusi go hwini ten dii la na.>>

25 Yek Yesu ballisi de, <<A hwikii yek bakaa bal gem so. Wul ngipti ang bi gwe a pali ka shin ga Aba gi wu ka de wul jwe mbok ang tenan wu,

26 ama yek bakaa bal gem so ten de kii wo mbala ji ka so.

27 Ten de mbala ji wo asa kumi bi, a yissi asa kobanni.

28 A nisi ma balti mbadl man lashi pakti, a basa mash so ko njaa, a ba malgwe a man kanti gwasan da ang gi ka na ndalti wu.

29 Aba gi de ta balansi wu ndal man ko wokko, a ba malgon a man kanti gwasan da ang gwas ka so.

30 Ami suk Abe wo de nam kan.>>

31 Yek man Yehuda po yem ye da ten de sa lakti na nali.

32 Ama yek Yesu wulsi de, <<A palikii kidi wul ngipti ang bi sut mal Aba gi wonti, gwik a gibi kaa lakkii ten lakti gi gwi?>>

33 Yek man Yehuda ballit de, <<Ai ba ten bi hwa wul gwe ka pali wu kan ma lakki so, ama ten bi gaba mbulti ga Nya gwe ka dlam wu kan. Ki de mbalan kawai wu ama yek ka nama pallat gaa gwa de Nya.>>

† 10:22 10:22 Takti lubii ga Nya gwe yek de Hanukkah wu

³⁴ Yek Yesu ballisi de, <<Ai sa lishi ka mbat gaba gwakan de, Nya dlam de, <Kii wo wul jwe asa ngusisi atl wu kan>‡!

³⁵ A ma yisi de gaba ga Nya gwe sa lishti wu bo taba shelti lal so, de kume Bagaa mbe majwe kum gaba gwas wu de, <wul jwe asa ngusisi atl wu>

³⁶ to, a ami de Aba botltlanni yek ta shinan sut ten dii atl wu hwa, dani kan a dam de gaba ga mbulti ga Nya ten de a wule, <Yen ga Nya kade ami gwi?>

³⁷ Kume de hal wul jwe Abe nama palti wu kan a nama palti sowu, to bak balan gem na ami so.

³⁸ Ama kume a nama palti wul jwe ta nama palti wu go, ko bak balan gem na ami so ma wu, balan gem na palti wuli, ten de tak yisini akaa yis gaami de, Abe ni ka mi, a ami mago ani ka Abe.>>

³⁹ Yek sa po ngwe tas dopti da, ama yek ta yil daka ang gwasan ka.

⁴⁰ Yek ta pal te kat atl ga Yodan ka, ka lu gwe Yohana nda palti Baptisma wu, yek ta dan kali.

⁴¹ Yek mbalan wonti tul malti. Yek sa ngusi wulti de, <<Ko de Yohana pal wul ngipti ang bi sowu, ama mas gaba gwe ta dlam ten malgan go gem kan.>>

⁴² Ka lu gwisi wo yek mbalan wonti ngassi ten Yesu.

11

Mashkan ga Li'azaru

¹ A maḷgon ni ḁa shin gwas kaḁe Li'azaru cwo naṁa cit gwasi, ti wo maṁ Betani kaṁ a Betani wo baṁ ga ka Maryam kaṁ suk yilka gwas Marta.

² Li'azaru ḁe cwo naṁa cit gwas go yilka ga Maryam kaṁ, a Maryami ka ḁe maḷgwe shoti mil maṁ taṁi wusaṁ Bagaa ten asaṁ yek ta taasi ka na maḁlaṁ gaa gwas wu.

³ Yek yilkeni jwas ji modlisi shini lu Yesu ḁe, <<Bagaa, maḷgwe ka lamti wu cwo naṁa cit gwasi.>>

⁴ De Yesu kumi nu wugo yek ta dlam ḁe, <<Cwo gwisi a bo la ga maṁshaṁ so, ama nalti kaṁ a tulli Nya, a mbalaṁ baḷ Yeni nalti tumali pak.>>

⁵ Yesu lam Marta suk yilka gwas Maryam suk Li'azaru.

⁶ Ama ko ḁe Yesu kumi ḁe cwo naṁa cit ga Li'azaru wu, yek ta po mbaḷ multi ḁe lop ka lu gwe taṁi wu.

⁷ Ka kaali wo, yek ta hwi mil lishti jwas ḁe, <<Taṁ palaṁ te ka kaṁ atl ga Yehudiya ka.>>

⁸ Yek mil lishti jwas hwit ḁe, <<Maṁ lishti, ka multi jon duk go maṁ Yehuda ngwe taṁ lakki na ye, ama yek ka ba po pal tok a?>>

⁹ Yek Yesu ballisi ḁe, <<Awa ḁe kutl cet lop kaṁi ten ndat cin ḁe naṁ so nwa? To, mas maḷgwe naṁa zaṁgaa ka cin go baṁa kot asaṁ so, ten ḁe ta naṁa yenti cilti ga dii atl gaṁ.

¹⁰ A mas maṁ zaṁgaa ka gas wo ata kot asaṁ ten ḁe cilti ni malti so.>>

¹¹ De ta pak dlamti gaḁa jimi wugo, yek ta wulsi ḁe, <<Yelaṁ gaṁaṁ Li'azaru ndembaḷ wi, ama bali a paḁalti ḁaka yembaḷi ka.>>

¹² Yek mil lishti jwas ballit de, <<Bagaa, kume a yembaḷ kaṇ taṇi go, ai, ta ndoki ni.>>

¹³ Yesu wo ten bi maṣḥkaṇ ga Li'azaru kaṇ ta nama gaḃa, ama mil lishtisi wo sa ḁam gwa ten ndet yembaḷ ga shukti kaṇ ta nama gaḃa.

¹⁴ Yek pa Yesu dḁamisi ten dii de, <<Li'azaru maṣ wi,

¹⁵ a nama paḽti hwol tuki ten bi gwakaṇ naḁ de ani kaḽi sowu, kangwe kaa man baḽti gem wu. Ama ningo maḽ laṇ malti.>>

¹⁶ Yek Tomas (maḽgwe asa mbet de Ngusaṇ wu) wul yiḽkeni jwas mil lishtisi de, <<Mi mago taṇ laṇni taṇ maṣḥaṇ sukti.>>

Yesu kaḁe paḽti kaami suk mbadli

¹⁷ De Yesu mbuk lu kaḽi wugo yek taḽ kumi de sa lep Li'azaru wi hal taḽ paḽ multi de wupsi gaḽ lebi wi.

¹⁸ Betani wo njaa suk Wurshelima kaṇ ni, dlentaḽ gwaṣaṇ paḽ mil de lop *so.

¹⁹ A maṇ Yehuda wonti tuḽ mal kaa Marta suk Maryam taṣ gaḃesi na maṣḥaṇ gaḽ yiḽka gwaṣaṇ.

²⁰ De Marta kumi de Yesu ni tet wugo, yek taḽ li de taṣ wulit ḁem. Maryam wo yek taḽ ḁaṇ a lubii.

²¹ Yek Marta wul Yesu de, <<Bagaa, ai, da ka naṇ ḁa go yiḽka gi a maṣḥ so.

²² Ama a yiṣi de ko taḽ naḁ ninge mago Nya a baḽki mas ilgwe kaḽ ngemi wu.>>

²³ Yek Yesu hwit de, <<Yilka gwa aya paḽ kaami.>>

* **11:18 11:18** Bi Girik *sitadiya de kutl cet namtan* Njet kaḽ bali taḽ paḽ kilomita de mekan

24 Yek Marta ballit de, <<A yisi de taya pal kaami, ten cin pakti ga dii atli.>>

25 Yek Yesu hwit de, <<Ai, amik de palti kaami a amik de mbadli pak. Malgwe ngasti tenan go, ko tas mash mago ta dam na mbadli.

26 A malgwe yi kaami yek ta ci cina na ngasti tenan go ta mash so. Ka bal gem na gaba gami a? >>

27 Yek ta ballit de, <<Yi, Bagaa, A bal gem ten de kik de Almasihusi,† Yen ga Nya gwe ta tul ten dii atl wu.>>

Yesu kuli

28 De Marta dlam nu wugo, yek ta sak mbe yilka gwas Maryam yek ta hwit de. <<Man lishti bal da, ata nama mbet gwa.>>

29 Na kumti nak gwisi yek Maryam tlinya bale-bale, yek ta li mal Yesu.

30 To, aba Yesu bo mbuk lu ka bami so, ata yi ka lu gwe Marta lak wulit dem wu.

31 De man Yehuda jwe ni suk Maryam ka lubiimi de sa nama gabet gwas wu yen kangwe ta tlinya bale-bale yek ta yil debal wugo yek sa kopti kaali, sa daman gwa we nak kan ta sa kulu ten gazukdisi.

32 De Maryam mbuki ka lu gwe Yesu ni wu wugo yek ta yenti yek ta nda te atl ka a cina gwasi yek ta wulti de, <<Bagaa, ai, da ka nan da go yilka gi a mash so.>>

33 De Yesu yenti ten kulu yek ta po yen man Yehuda jwe sa tul sukti wu si mago sa nam kulu wu, yek ili tan mbadl gwas i'e.

† 11:27 11:27 Sogo Kiristi

34 Yek ta kum gazi de, <<Ako kan kaa leпти ko?>>

Yek sa ballit de, <<Bagaa, lite tak yeni.>>

35 Yek Inwu shoti Yesu.

36 Ten nak gwisi kan yek man Yehuda wule, <<Bo yenan kangwe ta lamti wu na!>>

37 Ama yek jon jwasan wuli de, <<Ale tik buli gwel ga dwa wu na? To, yek laki yek bata pal ilgon gwe a laki aba malgan a mash sowu so ye?>>

Yesu palli Li'azaru kaami

38 Yek ili po hwot Yesu ka mbadl gwas i'e da, yek ta li mal gazukdisi. Gazukdisi wo shu kan sa duk ka ye, yek sa yitla bisi ka na yesi gon.

39 Yek Yesu wulsi de, <<Jekan yesi ka,>> Ama yek Marta yilka ga mali de ta mash wu wul Yesu de,

<<Bagaa ningo hwunisi wusan wi ten de ta pal multi de wupsi na mashkan wi.>>

40 Yek Yesu hwit de, <<Ale a hwiki de kume ka bal gem go ka yen nalti ga Nya na?>>

41 Ten nak gwisi kan yek sa jek yesi ka. Yek Yesu lak gaa nya yek ta dlam de, <<Aba, a pal hwol tuki nak de ka kati kang wu.

42 A yisi de dlip aka kati kang, ama a dlam nak gwisi ten bi ga majwe sani ade wu, ten tas bal gem de kik shinan sudi.>>

43 De Yesu dlam nu wugo, yek ta tlil yal nya yek ta wuli de, <<Li'azaru, yil todi!>>

44 Yek malgwe mashisi yil todi, ang suk asan gwas wo ga bali ka na hwol yadi, a cina gwel gwas wo ga yitle ka na hwol luka.

Yek Yesu wulsi de, <<Patlanti ka, tas zigaa.>>

Man Yehuda bel bi taş tlo Yesu

⁴⁵ Ten na_k gwisi ka_n yek ma_n Yehuda wonti jwe sa_l la ga_bet ga_l Maryam wu yen ilgwe Yesu pa_li wu, yek sa_l ngassi tenti.

⁴⁶ Ama yek jon jwasan li mal ma_n Parisi yek sa_l dlamisi ilgwe Yesu pa_li wu.

⁴⁷ Yek kidi ji ma_n Paris, suk ma_n Parisi mbe motgaa ga_l bacina jwasan[‡] yek sa_l dlam de,

<<Yek ma na_nma pa_lti ye? Ma_l ga_mi ka_wu ta_l nima pa_lti wonti wul ngipti ang bi, gwe na_ma mbokti ang de ti wo sut mal Nya ta_ni wu!

⁴⁸ Kume ma_l za_kanti yek ta_l ci cina na_l pa_lti wul jimi go, mas mbalan a ba_l gem na_ti. A ma_n Roma a tuli asa_l kamini lu ga_nan suk lubii ga_l Nya ga_nan ka.>>

⁴⁹ Ama yek gon gwasan gwe asa_l mbet de, Kayapa wu, ma_lgwe tik de bacina ga_l ma_n Paris ten gin gwisi wu wulsi de, <<Kii wo ka_a yis ilgon so ko njet.

⁵⁰ Ase ka_a yisa_n gaami so nwa! Ai, a mani ni ta_l mbalan de na_m ka_l ma_lsh ten bi mbalan, da_l gwe ta_l mas mbala_mi ka_l lil ka_l wu.>>

⁵¹ Ga_ba ga_n de Kayapa dlam go daamti ga_l gaa gwas ka_l so, ama na_k de tik de bacina ga_l ma_n Paris ten ginisi wu, ta_l dlam ga_ba ga_l Nya de Yesu a ma_lsh ten bi ga_l ma_n Yehuda,

⁵² ba_l de ten bi ji ma_n Yehuda na_l ngusan so, ama ten de ta_lş mo mil ji Nya jwe sa_ni ga_l cati dan_ka_l wu ta_lş dam de na_m.

⁵³ Ka_n tet ten cin gwisi yek sa_l pa_l tantu ga_l kangwe sa_l pi asa_l tlo Yesu wu.

[‡] **11:47 11:47** Asa_l mbe motgaa gwisi deSanhidirin

⁵⁴ Ten nak gwisi kan yek ba Yesu matl ka man Yehuda ten dii so. Ka lal ga nak gwisi wo yek ta zak kat atl ga luisi yek ta li ka atl gwe ni njaa ka me wu, ka ban gwe asa mbe de Iprem wu, kali kan ta dam suk mil lishti jwasi.

⁵⁵ De sa'i Biki Dakciti ga man Yehuda bal njaa wu, yek mbalan wonti jwe sa ni ka kauye wu to Wurshelima ten de tas pol gaa gwasan ka, nak kangwe a man Yehuda pali wu aba biki bo tul so.

⁵⁶ Yek mbalan pita ngot ga Yesu kali, sa ngusi dlati dan nya ka ka lubii ga Nya asa nama ngemti ji yilkeni jwasan de, <<Yek de daamti gwakan ye? Ko nak kan ta tul ka lu biki so na?>>

⁵⁷ Ten de kidi ji man Paris suk man Parisi dlam wi de, ta mas malgwe yis lu gwe Yesu ni wu sak dlamisi kangwe sa dopti da wu.

12

Sa pi mil Yesu a ban Betani

¹ A multi de mukka ka bali asa pal Biki Dakciti nugo, yek Yesu li ban Betani ban gwe kali kan Li'azaru malgwe de Yesu pallat kaami wu nama damti wu.

² Kali kan sa pali ilga nguki ga ka gasi Yesu. Marta ka hulisi ilga ngukisi, a Li'azaru ni ka majwe sa nguk ilga nguki suk Yesu wu.

³ Yek Maryam kan buntan mil nardi man tami wusan man wulpi i'e, yek ta shoti ten asan ga Yesu, yek pa ta taasi ka na madlan gaa gwasi. Yek tami wusan ga mili njikan mas lubiimi ka.

⁴ Ama yek Yehuda Iskariyoti ti de gon kan ka mil lishti jwas wu, malgwe tik ka lak bal bi gwas wu wuli de,

⁵ <<Yek de ilgwe laki ba a wul mil man wulpi gami ka a bal wulpi majwe ba ilgon nisi da sowu so ye? Mil gwe wulpi gwas a mbuk batlti ga lebura ga gin de nam wu!*>>

⁶ Yehuda dlam gafa gami kan ba de ten de a bi ga majwe ba ilgon nisi da so wu hwotti kan so, ama ten de ti wo mukal kade ti. Nak de tik nisi de man ngipti wulpi wu, ata mukali tet gibi.

⁷ Yek Yesu balli de, <<Zakanti, nak de ta zi mili ka kan ten de ga shiri ga cin gwe sa leban wu.

⁸ Ai majwe wul nisi da sowu nan sukkii ko agasi, ama aba ko agasi kan kaa ni suk ami so.>>

Sa bel bi ten de tas tlo Li'azaru

⁹ De man Yehuda wonti kumi de Yesu ni da kali wugo, yek sa tuli ba de ten bi ga Yesu tokte ka so, ama tas yen Li'azaru de Yesu pallat kaami wu pak.

¹⁰ Ten nak gwisi kan yek kidi ji man Paris pal tantu tlot ga Li'azaru pak,

¹¹ ten de man Yehuda wonti ngassi ten Yesu, yek sa kopti ten bi ga Li'azaru.

Yesu te ka ban Wurshelima

¹² De lu tlo wugo yek wonti mbalan jwe sa sa Biki Dakcisi wu kumi de Yesu ni ten tantu lat Wurshelima.

¹³ Yek sa kotl daa dabino yek sa yil to malti ka yek sa wulit dem asa nama tliti yal nya ten wulti de,

* **12:5 12:5** Bi GirikDinari de zambal de mekan

<<Hosana!†>>

<<Maṇ albarka kaḍe maḷgwe tul ka shin ga Bagaa wu!>>‡

<<Maṇ albarka kaḍe Guu ga maṇ Yisraila!>>

14 De Yesu mbi yen zhaki gon wu yek ta to tenti, naḵ gwe sa lishi de,

15 <<Ba banti cik so, ki Sihiyona,
bo yen Guu gwa ten tulti,
ten yen zhaki.>>§

16 Ten ndat zhile wo yek ba mil lishti jwas yis gaa ga mas wul jimi so. Se kaal da mbit nalti ga Yesu kan, yek sa lak yisi de mas wul jimi ni ga lishi tenti, a yekgu wuli pi naḵ kangwe de sa lishi wu.

17 Yek wonti mbalan jwe sani sukti ka sa'i gwe ta taki bi Li'azaru taṣ pallat kaami, a taṣ yil tot ḍaka gazukḍi kawu, ngusi dlamti mbalan ilgwe Yesu paḷi wu.

18 Wonti mbalan li mal Yesu taṣ wulit dem ten de sa kum wul ngipti ang bi gwisi de ta paḷi wu.

19 Yek maṇ Parisi wul yilkeni jwasan de, <<Bo yeni ni ma cin ban so ko njet. A yekgu mas mbalan ji dii atl bal ma kopti gwasi!>>

Maṇ Girik jon ngo Yesu

20 To, maṇ Girik jon ni ka majwe sa sa ngusti atl Nya ka mbalan jwe sa la biki wu,

21 sa li tet mal Pilip, maḷgwe yil tet Betseda ka atl ga Galili wu, yek sa ngemti de, <<Maṇ nalti, ma nama lamti gaḅa suk Yesu.>>

† 12:13 12:13 Bi Arameya <<Kisti>> gwe lak dam de gaḅa taṣti

‡ 12:13 12:13 Yen Zab 118:25,26 § 12:15 12:15 Yen Zak 9:9

²² Yek Pilip lak hwi Andarawus, yek si de lobi li yek sa lak hwi Yesu.

²³ Yek Yesu ballisi de, <<Sa'i gwe sa nalli Yen ga Mbalan wu pi wi.

²⁴ Gem amik ka hwikii ge, de kume gwe alkama nda ka shu yek mash ka sogo, asa de gwesi de nam. Ama de kume gwesi mash ka wugo, a wut mil wonti.

²⁵ Mas malgwe lam mbadl gwas go sa hwulti da. Ama mas malgwe nge mbadl gwas ten dii atl gan go, zati kan ta nama zati ka kangwe ba a paki ka sowu.

²⁶ Mas malgwe a pali wuli go ngetli kan tas kobanni. A mas lu gwe ani go man palti wul gi ani kali suk ami pak. Aba gi a nalli mas malgwe ta nima palti wul wu.

Yesu dlam bi mashkan gwasi

²⁷ <<Ningo mbadl gi nama hwotti gini. Yek ba dlam ye? Ta wule <Aba kami sa'i gami ka nwa?> Wowo, ai, sa'i gamisi ka de ilgwe laki yek a tul ten dii atl wu.

²⁸ A, Aba nalli shin gwa!>>

Yek yal gon wul sut nya de, <<Ai, a nalli wi, a ba ya nalli da.>>

²⁹ De mbalan jwe sani kali kum yali wugo, yek sa wuli de, <<Nyaze bo gaa wi.>> Jon jwasan wo yek sa wule, <<Yen shinti ga Nya ka hwit gaba!>>

³⁰ Yek Yesu wulsi de, <<Yal gami wo ten bi gwakan kan tuli, ama ba de ten bi gi kan tul so.

³¹ Ninge kan sa kisi gaba dii atl gan, a ninge kan sa mbol man guu ga dii atl gan daka gobdian guu ka.

³² Ama sa'i gwe sa tliḷan tot ḍaka atl ka go, ba dlak mas mbalan tet malanni.>>

³³ Yesu dlam nak gwisi kan tas mbok ang ten wundaḷ ga mashkan gwe ta pali wu.

³⁴ Yek mbalami wulti de, <<Ma kumi ka mbat gaba ganan de Almasihu a mash so. To ḍani kan ka wuli de, <Ngetli kan tas tliḷ Yen ga Mbalan gwi? Wok de Yen ga Mbalami wo?>>

³⁵ Yek Yesu wulsi de, <<Cilti ni sukkii ga nak njet sa'i. Lanni tun a cilti yi sukkii ten de damshal a lak man ngetl gwakan. Man lat ka damshal wo ta yis lu gwe ta nama lat wu so.

³⁶ Balan gem na cilti tun a cilti yi sukkii, ten de tak daman de mil ji cilti.>> Yesu pakisi dlamti gaba wugo yek ta zigaa yek ta hwunisi ka.

Man Yehuda ci cina na nget balṭi gem na Yesu

³⁷ Ko de Yesu ngusi palṭi wul ngipti ang bi wonti ten gwel gwasan wu, ama mas na nak gwisi yek basa bal gem nati so.

³⁸ Gwisi pi kan ta njikan gaba ga Ishaya man dlamti gaba ga Nya de,
<<Bagaa wok bal gem na gaba ganan wo
a wok de malḡwe sa mbokit ang ten iko ga
Bagaa go?>>*

³⁹ Yek laki yek basa man balṭi gem so, nak kangwe Ishaya po dlam ka luisi gon de,

⁴⁰ <<Ta pallasi de dwa
yek ta kangal mbadl jwasan ka,
ten de bas yen lu na gwel gwasan so,
a bas yis gaami ka mbadl gwasan so,
hal asa pal tet malanni ta ndoksi ḍa so.>>†

* 12:38 12:38Yen Ish 53:1 † 12:40 12:40 YenIsh 6:10

⁴¹ Ishaya dlam nak gwisi kan ten de ta_yen nalti ga Yesu yek ta_gaba tenti.

⁴² Ama mas na nak gwisi wo wonti mbalan ngassi tenti, hal suk wonti mbalan tet ka bacina jwasan sa ngassi tenti. Ama ten de sa banti man Parisi yek basā dlam de sa ngas tenti so, ten de bas mbolsi daka lu motgaa gwakan ka so.

⁴³ Nak de sa lami de tas mbi tasti mal mbalan man kangwe sa lami de tas mbi tasti mal Nya wu.

Gaba ga Yesu a ndokali gaba mbalan

⁴⁴ Yek Yesu tlil yal nya yek wuli de, <<Mas malgwe bal gem na ami go ami na ngwe kan mali bal gem da tokte so, ama ta bal gem na malgwe shinan sut wu.

⁴⁵ Mas malgwe nama yenti gi go, mali nima yenti ga malgwe shinan sut wu.

⁴⁶ Nak cilti kan a tuli ten dii atli ten de ba mas malgwe ngasti tenan wu dam ka damshal so.

⁴⁷ <<A mas malgwe kum gaba gini, ama yek bata kobi sogo amik de malgwe a kisit gaba wu so. A tul ten de ta pali nol dii atl so, ama a tul ten de ta kis dii atli.

⁴⁸ Mas malgwe ngeni yek ta nge kanti gaba gi go, malgwe a nolti wu ni da, gaba gwe a dlam wu ka nolti ten cin pakti ga dii atli.

⁴⁹ Ten de ilgwe a nama mbokti ang dani go gi ka so, ama Aba gi de ta shinan wu ka dلامي ilgwe ba dlam wu, suk kangwe ba dlam gabe wu.

⁵⁰ A a yisi de mbalan a mbi mbadl man lashi pakti tumal gaba ga Aba gini. Ten nak gwisi kan mas ilgwe a dlam go ndakce kan ni suk kangwe Aba hwi de ta hwikii wu.>>

13

Yesu pol asan ga mil lishti jwasi

¹ Asa ni nak gwisi tun aba sa'i Biki Dakcitesi bo pi so. Yesu wo ta yisi de sa'i zakti dii atl gwas tas pal to mal Aba ka pali wi. Nak de ta lam mbalan jwas de sa ni ten dii atl wu, yek ta mbokisi ang ten kangwe ta lamsi wu.*

² Ka sa'i gwe Yesu suk mil lishti jwas nima ngukti ilga nguki ga ka gas wu, a shedan te ka mbadl ga Yehuda Iskariyoti yen ga Siman wi de tas bal bi ga Yesu.

³ A Yesu yisi de Aba lak mas wul ka ang gwasi, ta yisi de sut mal Nya kan ta yil sudi a malti kan ta pal to ka.

⁴ Yek Yesu tlinya yek ta ndus luka gwas ga tu kaali ka, yek ta kan tawul yek ta hap te dlo ka.

⁵ Kaal da nak gwisi yek ta shot ze ka gali, yek ta njeli polti asan mil lishti jwasi, ata nama taasti ka na tawul gwe ta hap te dlo ka wu.

⁶ Yek Yesu li mal Siman Biturus. Yek Biturus wulti de, <<Bagaa, kik ka poli asan ma?>>

⁷ Yek Yesu ballit de, <<Nak ningo ka yis ilgwe a nama palti wu so, ama ka kaali wo kaa yis gaami.>>

⁸ Yek Biturus wulti de, <<Wowo, ami wo ka poli asan so.>>

Yek Yesu ballit de, <<To, de kume a polik ka sogo ki wo ilgon a mo sukki so.>>

⁹ Yek Biturus wulti de, <<Bagaa de nuk wu, asan gi kan ka poli ka tokte so ama poli suk ang suk gaa gi pak!>>

* **13:1 13:1** *Sogota lamsi hal yek la pakti*

¹⁰ Yek Yesu ballit de, <<Malgwe wutit ze wugo asan gwas kan ata poli ka, dli gwas mbun wi. A yek ge kii wo sabta nikii da, ama ba de mas jwakan ka so.>>

¹¹ Ten de Yesu yis malgwe a bal bi gwas wu, yek laki yek ta dlam de ba de mas jwakan kan sabta nikii da sowu.

¹² De ta polisi asan wugo, yek ta kin luka gwas lwisi, yek ta pal ka lu damti gwasi yek dam atli. Yek ta ngemsi de, <<Kaa yis gaa ga ilgwe a palikii gwa?>>

¹³ <<A kaa mbe de Man <Lishti> suk <Bagaa.> A gem kan, ten de nak gwisi kan ni.

¹⁴ Tun nak de ami de Bagaa suk Man lishti gwakan ama yek a polikii asan wu, kii mago mbun de tak poli asan yilkeni jwakan.

¹⁵ A zikii lal wi, ten de kii mago tak pali nak kangwe a palikii wu.

¹⁶ Gem amik ka hwikii ge, zhel nal man baboo gwas so, a ba yen shinti nal man man shinti gwas so.

¹⁷ Ninge de kaa yis wul jimi wu, kaa dam de man albarka de kume kaa pali wu.

¹⁸ <<Ba de ten mas jwakan kan a nama gaba so. Ten de a yis majwe a botli wu. Gwisi wo ten de ta njikan ilgwe sa lishi ka gaba ga Nya kan, de, <Malgwe nama ngukti wul gi wu tli gaa.>†

¹⁹ <<A nikii ma hwiti gami kan tun ninge aba bo pi so, ten de kume de sa'i pi wugo akaa bal gem de Amik de ti.

²⁰ Gem amik ka hwikii ge, mas malgwe kan malgwe a shinti wu go ami kan ta kamanni, a

† 13:18 13:18 YenZab 41:9

maḷgwe kamaṇ go, maḷgwe shinaṇ wu kaṇ maḷi kanti.>>

Yesu dlam de sa baḷ bi gwasi

²¹ De Yesu dlam gaḃa gaṃi wugo yek ili hwotti ka mbadl i'e. Yek ta dlam ten dii de, <<Gem amik ka hwikii ge, gon gwakaṇ a baḷ bi gini.>>

²² Yek mil lishtisi ngusi yenti ga yilkeni jwasan ka shu gwel, ten de sa yis yen lishti gwe ta nama gaḃa tenti so.

²³ A gon ka mil lishtisi, yen lishti gwe Yesu lamti i'e ni na zhila njaa malti.

²⁴ Yek Siman Biturus hwit gaḃa ga paḷi na ang de, <<Ngemti, wok ta nama gaḃa tenti wo.>>

²⁵ Yek yen lishti gwisi dam te ka yek ta ngasti ten ngetl ga Yesu, yek ta ngemti de, <<Bagaa, wok de ti wo?>>

²⁶ Yek Yesu ballit de, <<Ba njop nak burodi ka gali, a maḷgwe a baḷti go tik de maḷi.>> De Yesu kan nak burodisi yek njop ka gali wugo yek ta baḷ Yehuda Iskariyoti yen ga Siman.

²⁷ Yehuda nama kanti burodisi, yek Shedān te kaṭi.

Yek Yesu wulti de, <<Ilgwisi de ka paḷi wu, se taḃ paḷi baḷe-baḷe.>>

²⁸ Ama yek ba maḷgon yis ilgwe laki yek Yesu dlamit gaḃa gwisi ka majwe sa nama ngukti wuli wu so.

²⁹ Nak de Yehudasi ka de maṇ ngipti wulpi gwasan wu, yek jon ka mil lishtisi dam gwa gwe Yesu nit ma hwiti de taḃ wul ilgwe sa lami de ga biki wu kaṇ, sogo de taḃ baḷ ilgon maṇ laḃhi wul.

³⁰ Ta nama kanti nak burodisi yek ta yili. Ka sa'i gwisi wo a gas ka baḷi.

Pyal mbat gaba

³¹ De Yehuda zigaa wugo yek Yesu dlam de, <<Ninge kan sa nalli Yen ga Mbalan, yek sa nalli Nya tumalti pak.

³² De kume Nya mbi nalti tumalti wugo,‡ to, apaa Nya gaa gwas bal Yeni nalti a Yeni mbi nalti bale-bale.

³³ <<Mil jini, damti gi sukkii wo ga nak njet sa'i ka bali. Nak gwe a hwi man Yehuda de, lu gwe ba li go kaa man lat sowu, nak gwisi kan a nikii ma dlamti ninge de, kaa ngo lu gwe ani wu.

³⁴ <<Pyal mbat gaba kan a nikii ma balti de laman yilkeni jwakan. Nak kangwe a lamkii wu, nak gwisi kan kii mago laman yilkeni jwakan.

³⁵ Tu ten nak gwisi kan mas mbalan a yisi de, kii wo mil lishti ji kan, de kume kaa lam yilkeni jwakan wu.>>

Biturus a nge yisti ga Yesu

³⁶ Yek Siman Biturus ngemti de, <<Bagaa a ako kan ka li ko?>>

Yek Yesu ballit de, <<Lu gwe ba li go ka man kop gi nak ninge so, ama ka kaali wo ka kobanni.>>

³⁷ Yek Biturus ngemti de, <<Bagaa, Yek laki de ba man kopti gwa ninge so ye? Ai, ba balan mbadl gini ten bi gwa.>>

³⁸ Yek Yesu ballit de, <<Ase ka balan mbadl gwa ten bi gi nwa? Gem amik ka hwik ge, ka nge yisti gini asami de mekan aba gunda kol bo lak yal so!

‡ **13:32 13:32** ka lishti jon ji cina wonti wo sa lishi *De kume Nya mbi nalti tumalti goso*

14

Yesu kaḁe tantu laṭ mal Aba

¹ <<Ba ilgon hwotkii so. Baḁan gem na Nya a kaa baḁ gem na ami pak.

² Ka lubii ga Aba gi wo lu ḁamti ni ḁa wonti ḁe naḁ gwisi kani sogo, ḁa ba hwikii nu so. Ba to kaḁi a tok laḁamikii lu.

³ Kume ḁe a to yek a laḁamikii lu wugo, ba pali a yemkii to malaḁ ka, ten ḁe taḁ ḁamaḁ ka lu gwe ani wu.

⁴ Ai, lu gwe ba li go ka yisaḁ tantu laṭi.>>

⁵ Yek Tomas wul Yesu ḁe, <<Bagaa, ai ma yisaḁ lu gwe ka li wu so, ḁani kaḁ ma yis tantu laṭ kaḁi gwi?>>

⁶ Yek Yesu ballit ḁe, <<Amik ḁe tantui, amik ḁe gemi a mik ḁe mbadli pak. Ba maḁgwe a man laṭ mal Aba wu se taḁ kobi tu malaḁni.

⁷ De ḁa gem kaa yisaḁ go, ḁa kaa yis* Abe pak. A naḁ ningo kaa yisti wi, a kaa yenti wi pak.>>

⁸ Yek Pilip wulti ḁe, <<Bagaa, mbokini ang ten Abe, kume ka pali nugo ma mbi ilgwe ma lami wu yi.>>

⁹ Yek Yesu ballit ḁe, <<Naḁ kangwe a ḁam sukkii ga tlaḁ sa'i nugo ama hal ninge yek baḁa bo yisaḁ sa Pilip? Mas maḁgwe yenaḁ wugo maḁi yen Abe wi. ḁani kaḁ ka wule, <Mbokini ang ten Abe gwi?>

¹⁰ Ka baḁan gem ḁe ani ka Abe, a Abe ni ka ami so nwa? Ai, gaḁa gwe a nikii ma ḁlamti go na iko ga gaa gi ka so. Ama Abe ḁe taḁi ka ami wu ka naḁa paḁti wul jwasi.

* **14:7 14:7** Ka lishti jon ji cina wo ḁe kume gem kaa yisaḁ go, ḁa kaa yisi

¹¹ Balan gem na ami de a dlam de ani ka Abe a Abe ni ka ami wu, sogo balan gem ten bi ga wul ngipti bi ang jwe a pali wu.

¹² Gem amik ka hwikii ge, mas malgwe nama ngasti gwas tenan go ta pal wul jwe a nama palti wu. Hal ta pal kidi wul jwe kidi man jimi wu, ten de ba to mal Aba.

¹³ Mas ilgwe kaa ngemi ka shin gi go ba pali, ten de ta Abe mbi nalti tumal Yeni.

¹⁴ Ko yek kaa ngemi ka shin gi go ba palikii.

Yesu pal alkawol tulti ga Shishi ga Nya

¹⁵ <<Kume kaa laman go kaa kop mbat gaba gini.

¹⁶ A ba ngem Aba, ata balkii Man Zat Ang ti ne go ta dam sukkii ba pakti.

¹⁷ Tik de Shishi ga gem, gwe ba dii atl a man kanti gwas so ten de dii atli bo taba yenti gwas so a bata yisti so. Ama kii wo kaa yisti wi, ten de ta nama damti sukkii, a ta dam ka mbadl gwakan.

¹⁸ Ba zakkii nak majwe man zat jwasan mash kawu so, ba tul malkii.

¹⁹ Nak njet sa'i ka bali a ba dii atl a po yenan so, ama kii wo kaa yenanni. Ten de mbadl ni da, kii mago kaa dam na mbadl pak.

²⁰ Ten cin gwisi kan kaa yisi de ani ka Aba gini, a kii wo kaa ni ka ami, a ami mago ani ka kii.

²¹ Mas malgwe yis mbat gaba jini ata nama kopti go tik de malgwe laman wu. A malgwe laman go Aba gi a lamti, a ami mago ba lamti a mbokit ang ten gaa gini.>>

²² Yek Yehuda (ba de Yehuda Iskariyoti so) wulti de, <<Bagaa, yek laki de mi kan ka mbokini ang

ten gaa gwa, ama ba de dii atl kan ka mbokisi ang ten gaa gwa so ye?>>

²³ Yek Yesu ballit de, <<Mas malgwe laman go, ta kop wul jwe a mbok ang dani wu. A Aba gi a lamti, ma tul malti a ma dam sukti.

²⁴ Malgwe laman so go bata kop wul jwe a mbok ang dani wu so. Gaba jin de kaa nama kumti go, gaba ga gaa gi ka so, ama gaba ga Abe de ta shinan sut wu kan.

²⁵ <<A dlamikii mas gaba jimi a yi sukkii.

²⁶ Ama Man Zat Ang gwe tik de Shishi ga Nya, de Aba a shinti sut ka shin gi wu, tik ka mbokikii ang ten mas wul ata daamikii mas wul jwe a dlamikii wu.

²⁷ A nima zakti gwakan ka tami damti, tami damti gi kan a nikii ma balti. Ba nak kangwe a dii atl bali wu kan a nikii ma balti so. Bak hwotan gaa gwakan so ba banti cikii so.

²⁸ <<Kaa kuman ten dlamti de, <Ba zigaa ka a ba ya pal sut malkii da.> De kume kaa laman go, kaa pal hwol tuki ten de ba to mal Aba, ten de Abe mananni.

²⁹ A, ningo a dlamikii wi tun a ba bo pi so, ten de sa'i gwe pi wugo akaa bal gem.

³⁰ Ba po dlamikii wonti gaba so, ten de man guu ga dii atl gan nima tulti, ama iko nit da tenan so.

³¹ Ami wo a nama palti ilgwe Aba hwi de ta pali wu ndakce, ten de ta dii atl yisi de a lam Abe.

<<To, tlannya ma zakan lu gan.

15

Yesu ka de tlindi inabi ga gem

¹ <<Amik de tlindi inabi ga gem, a Aba gi wo tik de man kolti zhimi.

² Mas yen angtlindi gwe ni ten ami de bata wut mil sowu ata wotl ka, ama mas yen ami gwe a wut mil go ata mbal lakanti ka* ten de ta mbal wut mil i'e da.

³ Ko ta nak ninge mago sabta nikii da ten bi ga gaba gwe a dlamikii wu.

⁴ Sa ten dli gini, ami mago ten dli gwakan. Nak kangwe a ba yen angtlindi inabi a man wutti mil so seko kume de tani ten dli ga tlindi inabisi wu, nu kan kii mago kaa mani so seko kume de kani ten dli gi wu.

⁵ <<Amik de tlindi inabi, a kik de mil ami. Malgwe sa ten dli gini, yek a sa ten dli gwas go, mali ka wut wonti mil, ten de kume de ba suk ami ka so go kaa man palti ilgon so.

⁶ Mas malgwe sa ten ami sogo, mali ni nak yen angtlindi gwe sa wotl ka yek nko kawu. A mbalan moo wunda ji mil angtlindi jwisi asa wut ka wutu asa kweli ka.

⁷ Kume de kaa sa ten dli gini yek gaba gi sa ka kii go, kaa ngem mas ilgwe kaa lami wu asa palikii.

⁸ Palan hwa damti wunda li gwe a mbok ang de kii wo mil lishti ji ka de kii wu, ten de yek de ilgwe a tulli nalti Aba gi wu.

⁹ <<Nak kangwe Aba laman wu, nak gwisi kan a nima lamti gwakan. To, se tak daman ka lamti gwe a nikii ma palti wu.

¹⁰ Ami wo a kop mbat gaba ga Aba gini a dam ka lamti gwasi. Nak gwisi kan kaa dam ka lamti

* 15:2 15:2 Bi man Girik ga lakanti yek de taasti pak

gini de kaa kop mbaṭ gaḃa gi wu.

¹¹ A dlamikii gwise kan ten de ta palṭi hwol tuk gi dam ka kii, a palṭi hwol tuk gwakan njikan da.

¹² Mbaṭ gaḃa gi kaḃe, tak laman yilkeni jwakan nak kangwe a lamkii wu.

¹³ Lamti gon man lamti gan so, de ta mbalan bal mbadl gwas ten bi ga yelan gwasi.

¹⁴ Kii wo yelan ji kan de kume kaa pal ilgwe a wulkii de tak pali wu.

¹⁵ Ba po mbekii de zhel so, ten de zhel yis ilgwe a ba boo gwas pali wu so. Ama a nama mbet gwakan de yelan jini ten de a dlamikii mas ilgwe a kumi mal Aba gi wu wi.

¹⁶ Kiik botlan so ama amik botlkii, yek a lakkii tak palan hwa damti nak tlindi man wutti mil jwe ba a paki sowu. Apaa Abe balkii mas ilgwe kaa ngemi ka[†] shin gi wu.

¹⁷ Mbaṭ gaḃa gwe a zikii wu kaḃe, tak laman yilkeni jwakan.

Dii atl a nge mil lishti ji Yesu

¹⁸ <<Kume de dii atl nge kii go, yisi de da go ta nge pa yek ta nda nget gwakan.

¹⁹ Da kume kii wo ga dii atl kani go, da dii atli a lam ilgon gwasi, ama ten de kii wo ga dii atl ka so, a botlkii tet ka dii atli, yek laki yek dii atli nima nget gwakan.

²⁰ Daaman ilgwe a dlamikii wu de, <Ba zhel a man bagaa gwas so.>[‡] Kume sa ci dlelŋapcan go, kii mago sa cikii dlelŋapcan pak. Da kume sa kop gaḃa gi go, da sa kop gaḃa gwakan pak.

[†] 15:16 15:16 ka Sogona [‡] 15:20 15:20 Yen Yoh 13:16

²¹ Sa palikii mas wul jimi kan ten bi ga shin gini, ten de sa yis malgwe shinan sut wu so.

²² Da ba tuli yek a dlamisi gaba sogo, da byas wul a nisi gaa so. Ama ningo hujja nisi da ten bi byas wul gwasan so.

²³ Mas malgwe nge go, mali nge Aba gi pak.

²⁴ A pal wul wonti ka dlo gwasan, wul jwe ba malgon bo ta ba palti so wu. De da a wule a palan wul jwisi so go, da byas wul a nisi gaa so. Ama ningo sa yen wul ngipti ang bi jwe a pali wu, ama mas nak gwisi yek sa ngeni yek sa nge Aba gi pak.

²⁵ Gwisi pi kan ten de ta njikan gaba gwe ni lishi ka mbat gaba gwasan wu de, <Sa ngeni ten koo lu.>§

²⁶ <<Ba shiniikii lu sut na Man Zat Ami, ta yil sut mal Abe ata susut malkii. Tik de Shishi ga gem gwe a yil sut mal Abe wu, tik ka dlam gaba tenanni.

²⁷ A kii mago sheda kan ten de tun tet ten ndat zhile kan kaa ni suk ami.

16

¹ <<A dlamikii mas wul jimi kan ten de bak palan na kaal ten bi balti gem gwakan so.

² Sa mbolkii daka lu motgaa jwasan ka. Gem sa'i yi tedi gwe de mas malgwe tlokii wu a dam gwa we Nya kan ta nit ma palti wul wu.

³ Sa pali nak gwisi kan ten de sa yis Aba so a basa yisan so pak.

⁴ A dlamikii wul jimi kan ten de kume sa'i pat jwasan pi wugo a kaa daami de a dlamikii wi.

§ 15:25 15:25 Yen Zab 35:19; 69:4

Palti wul ga Shishi ga Nya

⁵ <<Ningo a ba to mal malgwe shinan sut wu. Ama mas na nak gwisi yek ba gon gwakan ngeman de, <A ako kan ka li ko so?>

⁶ Mbadl jwakan njikan na duu tuki ten de a dlamikii wul jimi.

⁷ Ama gem amik ka hwikii ge, zatgaa gi a manikii mani, ten de Man Zat Ang gwisi a tul so de kume a zigaa sowu. Ama kume a zigaa wugo ba shinikii lu sut na ti.

⁸ Sa'i gwe Man Zat Ami tul wugo ta mboki ang dii atl de daamti gwasan ten bi byas wul, suk palti wul ndakce, suk kisti gaba wo ndakce kan ni so.

⁹ Daamti gwasan ten byas wul ni ndakce so ten de sa nge balti gem tenanni,

¹⁰ Daamti gwasan ten palti wul ndakce ni ndakce so ten de ba to mal Aba gini aba kaa ci cina na yenti gi so.

¹¹ Daamti gwasan ten kisti gaba ni ndakce so ten de sa kisi gaba man guu ga dii atl gan wi.

¹² <<Naa wul wonti jwe ba dlamikii wu ni da ama nak ninge go kaa bo yis gaa gwasan so.

¹³ Ama sa'i gwe de Shishi ga gem tul wugo, ta mbokikii ang ten mas gem. Ten de gaba ga gaa gwas kan ta dlam so, ama ilgwe ta kumi wu kan ta dlam ata hwikii wul jwe a pi wu.

¹⁴ Ta balan nalti ten de ilgwe a hwit wu kan ta dlamikii.

¹⁵ Mas wul jwe ni Aba da go gi kan. Yek laki yek a dlam de Shishi a kan wul jwe a hwit wu a ta dlamikii.

Palti duu tuk a dam de palti hwol tuki

16 <<Kaal dā nak sa'i gon wo kaa po yenan so, ama kaal dā nak sa'isi gon wo kaa po yenan dā.>>

17 Yek jon ka mil lishtisi hwi yilkeni jwasan de, <<Yek de ilgwe ta nama mbokti ang dani wu, de ta wule, <Kaal dā nak sa'i gon wo kaa po yenan so, ama kaal dā nak sa'isi gon wo kaa po yenan dā wu ye?> A yek de ilgwe ta nama mbokti ang dani wu, de ta wule, <Ten de ba to mal Aba wu ye?>>>

18 Yek sa ngusi kumti gazi de, <<Yek de ilgwe ta nama mbokti ang dani wu, de ta dlam de <Kaal dā nak sa'i gon wu ye?> To, mi wo ma yis gaa ga ilgwe ta nama dlamti wu so.>>

19 Yesu lak yisi de mil lishti jwas nama lamti tas ngemti ten gaba gwisi wugo, yek ta wulsi de, <<Kaa nama ngemti ji yilkeni jwakan ten ilgwe a mbok ang dani wu de a dlam de, <Kaal dā nak sa'i gon wo kaa po yenan so, ama kaal dā nak sa'isi gon wo kaa po yenan dā wu nwa>?

20 Gem amik ka hwikii ge, kaa kuli a kaa pal duu tuki, ama dii atl a pal hwol tuki. Kaa pal duu tuki, ama duu tuk gwakan a pal de hwol tuki.

21 Kume de kili mbalan ba zi yen go a cit i'e ten de sa'i zat yen gwas pi wi. Ama de ta pak zat yen wugo a cicit gwe ta tla wu masanit ka, ten de ta njikan na hwol tuk ten de zi yen ten dii atli.

22 Nak gwisi kan nikii pak, ningo kani ka duu tuki ama ba ya yenkii da, apaa kaa pal hwol tuki. A ba malgon a kamikii hwol tuk gwakan ka so.

23 Ten cin gwisi wo kaa ngemi ilgon so. Gem amik ka hwikii ge, Aba a balkii mas ilgwe kaa ngemi ka shin gi wu.

24 Hal ninge kaa bo ngem ilgon ka shin gi so. Ngemini kaa mbi, ten de ta palti hwol tuk gwakan njikan da.

A ci ban ten dii atl wi

25 <<Kode a dlamikii gaba na cingalti gaba ten de ta yillikii gaami da wu. Ama sa'i gwe de ba dlamikii gaba ten bi ga Aba ten dii wu ni tedi, aba ba po dlamikii gaba na cingalti gaba so.

26 Ten cin gwisi wo kaa ngem wul ka shin gini. Kaa ngem Aba na gaa gwakan, amik ka ngemti ka lal gwakan so.

27 Ten de Abe na gaa gwas nama lamti gwakan, nak de kaa lamanni yek kaa bal gem de a yil sut mal Nya wu.

28 A yil sut mal Aba yek a tul ten dii atli, a ningo ba zak dii atli ta pal to mal Abe ka.>>

29 Yek mil lishtisi wuli de, <<Yauwa! Ningo ka ba gaba ten dii ca ka po yi ma gaba na cingalti gaba so.

30 Ningo ma yisi wi de ka yis mas wul. Ka man ballat gaba ten kumti gaz wul tun aba mbalan bo ngemki so. Gami laki yek ma bal gem de sut mal Nya kan ka yili.>>

31 Yek Yesu ballisi de, <<Ashe ningo kaa bal gem wu nwa?>>

32 <<To, ama sa'i aya pi, hal nin mago yek gu pi wi gwe de mas jwakan a ap danka lubii jwakan ka akaa zakan na ngwe wu. Ama mas na nak gwisi wo ami na ngwe kan ani so ten de Aba ni suk ami.

33 <<A dlamikii wul jimi kan ten de tak mbi tamti damti ka ami. Ten dii atl gan go kaa nama

tlat bomti, ama daman na dlot mbadli ten de a ci ban ten dii atli wi.>>

17

Yesu ngemi Nya gaa gwasi

¹ De Yesu dlam gaba jimi wugo, yek ta tlil gaa gwas nya, yek ta gaba suk Nya yek ta dlam de.

<<Aba sa'i pi wi. Bal Yen gwa nalti, kangwe Yeni a balki nalti wu.

² Ten de ka bal Yeni iko ten mas mbalan ten tas bal mbadl man lashi pakti majwe ka balti si wu.

³ Mbadl man lashi pakti kade ta mbalan yiski, ki de Nya de Nam gwe ki na ngwe kan asa ngusik atl wu asa yis Yesu Almasihu gwe ka shinti sut wu.

⁴ A balki nalti ten dii atli ten de a pak palti mas wul jwe ka zi wu.

⁵ Ningo Aba, nalan na nalti gwe ni da a malki tun basa po pal dii atli sowu.

Yesu ngemi Nya mil lishti jwasi

⁶ <<A mboki mbalan jwe ka* balansi ten dii atl wu ang tenki wi. Tun tek go si wo jwakan, yek ka balansi a yekgu sa kop gaba gwa wi.

⁷ Yek ningo sa yisi de mas ilgwe de ka balan go tet malki kan ni.

⁸ Ten de gaba gwe ka hwi go a dlamisi yek sa kan wi, yek sa yisi de gem tet malki kan a yil sudi, yek sa bal gem de kik shinan sudi.

⁹ A nama ngemti gwa ten bi gwasan. Ba de ten bi ga man dii atl kan a nama ngemti gwa so, ama

* **17:6 17:6** Na bi ga man Yehudashin gwanak gwe ni ka lu ndati

ten bi ga mbalan jwe ka balansi wu, ten de si wo mbalan jwa kan.

¹⁰ Ai mas ilgwe ni da go gwakan, a mas ilgwe nik da go gi kan. Asa nama yenti nalti gini tumal wul jwisi.

¹¹ A nama lat malki ba po ci cina na damti ten dii atl gan so. Ama si wo sa yi ten dii atli da paa. A Aba Man Cilti, katisi ang gaa na ndalti ga shin gwa gwe yek de shin gwe ka balanni ten de si mago tas dam de nam nak kangwe ani sukki wu.

¹² Sa'i gwe a yi suksi go, a katisi ang gaa na ndalti ga shin gwa, gwe yek de shin gwe ka balan wu. A a katisi ang gaa ko gon gwasan gil ka so, seko malgwe sa botlti de tas lilti kawu nak gwisi pi nak kangwe gaba ga Nya dlam wu.>>

¹³ <<Ningo a ba to malki, ama a nama ngemti wul jimi kan a yi ten dii atli, ten bi ga man kopti ji je tas mbi wudal ga hwol tuk gi i'e ka mbadl gwasan.

¹⁴ A dlamisi gaba gwa yek dii atl ngesi ten de si wo mbalan ji dii atl ka so nak kangwe ami mago ba ga dii atli ka sowu.

¹⁵ Ba de we a nama ngemti gwa ten de tak yemsi da ten dii atl ka ka so, ama a nama ngemti gwa kan ten de tak te ka dlo gwasan suk Man Ngalci wu.

¹⁶ Si wo ga dii atl ka so nak kangwe ami mago ga dii atli ka sowu.

¹⁷ Pallasi de majwe sa bantik wu tumal gem gaba gwa ka de gemi.

¹⁸ A shinsi ten dii atli nak kangwe ka shinan sut wu.

¹⁹ A bantik ka damti gini ten bi gwasan, ten

de taş daṃ de majwe bantik wu ga gem.

Yesu ngemi Nya mas sa baḡ gem wu

²⁰ <<A ba si na ngusaṃ kaṃ a nisi ma ngemti so. Ama a nima ngemti gwa ten bi ga mas majwe sa ya baḡ gem tumal gaḡa gwasan wu,

²¹ Aba a nama ngemti gwa ten de taş daṃ de naṃ mas jwasan. Naḡ kangwe ka ni ka ami, a ammago ani ka ki wu. A nama ngemti gwa de tak laki taş daṃ ka mi ten de ta mbalaṃ ji dii atl baḡ gem de kik shinaṃni.

²² Ami wo a baḡ mbalaṃ jimi nalti gwe ka baḡaṃ wu, ten de taş daṃ de naṃ naḡ kangwe ma ni de naṃ wu.

²³ Ba daṃ kaşi a ki wo ka ni ka ami ten de taş daṃ de naṃ i'e da, kangwe mbalaṃ a yisi de kik shinaṃ sut wu asa yisi de ka lamsi naḡ kangwe ka lamaan wu.>>

²⁴ <<Aba a nama lamti de ta mbalaṃ jin de ka baḡaṃ wu daṃ suk ami ka lu gwe ani wu. A nama lamti taş yen nalti gwa, nalti gwe ka baḡaṃni ten de ka lamanni tun a başa bo paḡ dii atl sowu.

²⁵ <<Aba Maṃ Paḡti Wul Ndakce, mbalaṃ ji dii atl yiski so, ama ami wo a yiski a mbalaṃ je ne go sa yisi de kik de maḡwe shinaṃ sut wu.

²⁶ A mbokisi ang ten kangwe ka ni wu, a ba ngusisi mbokti ang tenki, ten de ta lamti gwe ka lamaan wu daṃ ka kaşi, a ami wo kaşi.>>

18

Sa dop Yesu

¹ De Yesu pak ngemti Nyami wugo, yek ta kofi gaz zandal Kidiron yek ta li ten ka ga tekgu suk mil lishti jwasi. A ten kati gwisi wo a zhin inabi gon ni da, yek Yesu suk mil lishti jwas te gibi.

² A Yehuda, malgwe bal bi ga Yesu wu yis luisi, ten de Yesu ku na lat kali suk mil lishti jwas wi.

³ Yek Yehuda tulli motgaa ga man hapti dlo suk man batti lubii ga Nya jwe kidi ji man Paris suk man Parisi shinsi ka zhimi. A motgaa ji mbalami ni na pitilla suk wutu ga basi ten mamu suk wul dlanti danka ang jwasan ka.

⁴ Nak de Yesu yis mas ilgwe a pi nati wugo, yek ta yil todi yek ta ngemsi de, <<Wok ka nama ngot gwas wo?>>

⁵ Yek sa ballit de, <<Yesu ga Nazarat.>>

Yek ta wulsi de, <<Amik de Ti.>> (A Yehuda man balti bi gwas wu ni a nya suksi kali.)

⁶ De Yesu dlam de, <<Amik de ti,>> wugo, yek mbalami pal na kaali hal yek sa lok te atl ka.

⁷ Yek Yesu po ngemsi da, <<Wok ka nama ngot gwas wo?>>

Yek sa wulti de, <<Yesu ga Nazarat.>>

⁸ Yek Yesu ballisi de, <<A hwikii de amik de ti. Kume de ami kan ka nama ngot gi go, to zakan mbalan jimi tas zigaa.>>

⁹ Ilgami de pi go ndakce kan ni na ilgwe Yesu dlam wu, ten de tek de ta nama gemti Nya go ta wuli de, <<Ka mbalan jwe ka balan go ko denam gil ka so.>>*

¹⁰ Nak de bal puka ni Siman Biturus da wu yek ta yilli todi, yek ta wotl zhel ga bacina ga man

* 18:9 18:9 Yen Yoh 6:39

Paris, hal yek ta kotlit kang ga tu ang shinti ka. (Shin ga zhel gwisi kaḁe Malkus.)

¹¹ Yek Yesu wul Biturus ḁe, <<Palli puka gwa ka kaptami. Ba tla wul ga buka gwe Aba balan ḁe ta tla wu sa?>>

Sa tala Yesu mal Bal Paris

¹² Yek motgaa ga man hapti dlomi suk bacina gwasan suk man batti lubii ga Nya dop Yesu yek sa balit ang ka.

¹³ Yek sa nde na talat gwas mal Anana, malgwe tik ḁe nkwe ga Kayapa wu. A Kayapa kaḁe bacina ga man Paris ten gini gwisi.

¹⁴ Kayapa kaḁe malgwe bal shawori man Yehuda ḁe, a mbun mani ḁe kume mbalan denam a mash ten bi ga naa mbalan wu.

Biturus nge yisti ga Yesu

¹⁵ Yek Siman Biturus suk gon ka mil lishtisi kop kaal ga Yesu. Nak bacina ga man parisi yis yen lishti gwisi wu, yek ta te gibboo ga diiboo ga bacinesi suk Yesu.

¹⁶ Ama yek Biturus dlal a debal ten bi dlabii. Yek yen lishti gwisi ḁe bacina ga man Parisi yisti wu, pal tedi yek ta gaba suk yen kili man batti bi dlabimi yek paa ta tel Biturus gibboomi.

¹⁷ Yek yen kili man batti dlaboomi ḁe tani ten bi dlaboomi wu ngem Biturus ḁe, <<Anyaa! Ki mago gon kan ka mil lishti ga mallu so nwa?>> Yek Biturus ballit ḁe, <<Wowo ani kasi so.>>

¹⁸ A lu ndadi ka wi, ten nak gwisi kan yek man palti wul suk man batti lubiimi hot wutu, yek sa dlal nya ten kumti. Biturus mago ta dlal nya suksi ata nima kumti wuti.

Bacina ga man Paris ngem Yesu

¹⁹ Yek bacina ga man Paris ngusi ngemti ga Yesu ten bi ga mil lishti jwasi suk mbokti ang ten wul gwasi.

²⁰ Yek Yesu ballit de, <<Ai ten dii kan a dlam gaba, a cina ga ko wokko kan a mboki ang mbalan ten wul danka lu motgaa ga man Yehuda suk lubii ga Nya ka. A dlam ilgon ga hwundali so.

²¹ Yek laki de ka nama ngemti gi ye? Ai, se tak ngem majwe sa kuman wu, ten bi wul jwe a dlamisi wu ten de sa yis ilgwe a dlam wu.>>

²² De Yesu dlam nu wugo, yek gon ka man batti lubii ga Nya gwe tani nya njaa wu be kalkang Yesu. Yek ta wulti de, <<Nu kan ka balli bacina ga man Paris a?>>

²³ Yek Yesu ballit de, <<De kume a dlam ilgwe ni ndakce sogo, to se tak mboki ang dani. Ama kume ilgwe a dlam go gem ka wu, to, yek laki yek ka be kalkang ye?>>

²⁴ Yek Anana laki yek sa tala Yesu na ang gwas ga bali ka mal Kayapa bacina ga man Paris.

Biturus po kabal nget yisti ga Yesu

²⁵ Nak de Siman Biturus yi nya ten kumti wutu kali wu, yek majon po ngemti da, yek sa wule <<Anyaa! Ki mago ka mil lishti jwas kan kani sa?>>

Yek ta nge yisti, yek ta wuli de, <<Ani kasi so.>>

²⁶ A gon ka zhel ji bacina ga man Parisi ni da. Zhel gwisi wo yas ga malgwe Biturus kotlit kang kawu kan, yek ta wul Biturus de, <<Ale, ki kan a yenki sukti ka zhin wu na?>>

27 Yek Biturus po nge yis da. Njet nugo yek gunda kol lak yal.

Sa tala Yesu a cina da Bilatus ka

28 Ka bultlwe, yek sa yilli Yesu da ka lubii ga Kayapa ka, yek sa talat dlaboo ga gobna ga man Roma. Ama yek man Yehuda nge tet ka dlaboo ga guumi, ten de sa lak dukan dli jwasan a cina ga Nya ka da, hal a laki a basa po nguk ilga nguki ga Biki Dakcitesi so.

29 Ten nak gwise kan yek Bilatus yil tot debal tas mbisi, yek ta ngemsi de, <<Bohwe ten bi ga yek kaa tala malgami tet dlaboo gi ye?>>

30 Yek sa ballit de, <<De da ta pal byas ilgon sogo, ai, da ma talati tet malki so.>>

31 Yek Bilatus wulsi de, <<Kamanti kii na gaa gwakan tak paliti kisti gaba na mbat gaba gwakan la.>>

Yek man Yehuda ballit de, <<Ai, sa balanni iko tan ndokali malgon kisti gaba ga tlot mbalan so.>>

32 De ilgami pi wugo yek ni ndakce suk ilgwe Yesu dlam wu, gaba gwe mbok ang ten wunda ga mashkan gwe ta pali wu.

33 Yek Bilatus pal te lubii ga guu ka, yek pa ta mbe Yesu yek ta ngemti de, <<Kik de guu ga man Yehuda a?>>

34 Yek Yesu ngemti de, <<Kumti gazi gami de ka pali go, ga daamti ga mbadl gwa ka nwa ko majon ka dlamik gaba tenanni?>>

35 Yek Bilatus ballit de, <<Ai, ami wo man Yehuda kade ami so, mbalan jwa suk kidi ji man Paris ka talak tet malanni. Yek ka pali ye?>>

36 Yek Yesu wuli de, <<Guu gi wo ga dii atl gan ka so. De da guu gi wo ga dii atl gan kani go, da

majwe asa pali wul wu a dlansi ten de ba man Yehuda doban so. Ama guu gi wo tet ka lu gon kan ni.>>

³⁷ Yek Bilatus wule, <<Ase ki wo guu ka a?>>

Yek Yesu ballit de, <<Ki na gaa gwa kan ka dlam de ami wo guu kan. Gwisi ka de ilgwe laki yek sa zan wu, a yek de ilgwe laki yek a tul ten dii atli wu, ten de ta bal sheda ten gem. A mas malgwe de ti wo ga gem ka go ata kati kang yal gini.>>

³⁸ Yek Bilatus ngemti de, <<Yek de gem ye?>>

Sa ndokali kisti gaba Yesu ga nolti ga mashkan

De ta dlam nu wugo yek ta yil to mal man Yehuda ka, yek ta wulsi de, <<Ami wo a mbit na byas ilgon gaa so.

³⁹ Ama kwikii dani wi de sa'i Biki Dakcitesi ka bal go a bulikii mal ga le ka de nam. To ka nama lamti ta zakikii <guu ga man Yehuda nwa?>>

⁴⁰ Yek sa tlil yal nya yek sa ballit de, <<Wowo, mal gwisi kan ka zakini ti so, seko tak zakini Barabas!>> A Barabas wo mukal man batti tantu ka de ti.

19

¹ Yek Bilatus laki yek sa bo Yesu.

² Yek man hapti dlo pi tagiya guu gon na ili yek sa kini Yesu ten gaa. Yek paa sa lakit zil luka gon, wundali ji guu.

³ Yek sa ngusi lat malti asa nit ma bot kalkang asa nama wulti de, <<Na nalti gwa, guu ga man Yehuda!>>

⁴ Yek Bilatus po yil tot da, yek ta wul man Yehuda de, <<Yekgu ca aba yilli kii Yesu todi ten

de a nama lamti tak yisi de a mbit na byas ilgon gaa so.>>

⁵ Yek paa Yesu yil todi na tagiya guu ga ili ten gaa suk zil luka. Yek Bilatus wulsi de, <<To, mali ka wu.>>

⁶ De kidi ji man Paris suk bacina ji mbalami yenti wugo, yek sa tlil yal nya asa nama wulti de, <<Bakanti ka! Bakanti ka.>>

Yek Bilatus ballisi de, <<Kamanti tak bakanti ka ten guda yencin. Ama ami wo a mbit na palti byas ilgon so.>>

⁷ Yek man Yehuda ngusi dlamti de, <<Ai, mbat gaba nini da, a tu ten mbat gabe wo ngetli kan tas tlot ka, ten de ta palli gaa gwas de yen ga Nya.>>

⁸ De Bilatus kum gaba gwisi wugo, yek banti mba cit gwasi.

⁹ Yek ta po pal te ka dlaboo guu gwas ka da. Yek ta gem Yesu de, <<Ka yilan da ko?>> Ama yek ba Yesu ballit de ilgon so.

¹⁰ Ten nak gwisi kan yek Bilatus wulti de, <<ka nima nget gaba a? Ka yisi de iko zakti gwa sogo ga bakti gwa ka ten guda yencin ni da sa?>>

¹¹ Yek Yesu ballit de, <<Iko gwe nik da tenan go iko gwe Nya balki wu kan. Malgwe lakan ka ang gwa wu manki na palti byas wul.>>

¹² Ten gaba gwisi kan yek Bilatus lam zakti ga Yesu, ama yek man Yehuda tlil yal jwasan to nya ka asa nama wulti de, <<Kume ka zak malgan go, to ki wo yelan ga Kaisar ka so. Ai, mas malgwe palli gaa gwas de guu go yelan dlanti ga Kaisar kan.>>

¹³ De Bilatus dam gaba gwisi wugo, yek ta yilli Yesu todi. Yek Bilatusi dam ten gopdan kisti gaba

gwe ni lu gwe asa mbe de Ye ga Mbashi wu (Na bi Arameya wo yek de Gabata).

¹⁴ Ten cin gwisi yek de cin palti shiri Biki Dakciti ka dlo cin.

Yek Bilatus wul man Yehuda de, <<Guu gwakan ka wu.>>

¹⁵ Ama yek sa tlil yal nya asa nama wulti de, <<Tloti ka! Tloti ka! Bakanti ka! Bakanti ka!>>

Yek Bilatus ngemsi de, <<Kaa nama lamti ta bak guu gwakan ka nwa?>>

Yek kidi ji man Paris ballit de, <<Mi wo guu gon nini da so seko Kaiser.>>

¹⁶ Yek pa Bilatus kan Yesu yek ta bal man Yehuda ten de tas bakti ka ten guda yencin.

Sa bak Yesu ka ten guda yencin

Ten nak gwisi kan yek man hapti dlomi zigaa na Yesu.

¹⁷ Yek Yesu zak bami ata ni na guda yencin gwe sa bakti ka a dani yal yek sa talat ka lu gwe asa mbe de Mbuka Is Gaa wu (na bi Arameya wo asa mbe de Golgota).

¹⁸ Kali kan sa bak Yesu ka suk mbalan de lop jon. Sa bak mali gon ka ten ang yali gwasi, a mali gon wo ten ang shinti gwasi.

¹⁹ Yek Bilatus pal lishti gon gwe sa nal ten guda yencimi wu, ilgwe sa lishi go yek de, YESU GA NAZARAT, GUU GA MAN YEHUDA.

²⁰ Yek man Yehuda wonti dlam lishti gwisi, ten de lu gwe sa bak Yesu ten guda yencin go, njaa ka bal ban kan ni. Lishtisi wo sa pali na bi Arameya, suk bi Roma suk bi Girik.

²¹ Yek kidi ji man Paris ga man Yehuda wul Bilatus de, <<Bas lishi de <Guu ga man Yehuda>

so, ama taṣ lishi de maḡaṇ wuli de tik de guu ga maṇ Yehuda.>>

²² Yek Bilatus balli de, <<Ilgwe a lishi wugo, a lishi wi.>>

²³ De maṇ hapti dlo bak Ymesu ka ten gudaḡ yencin wugo, yek sa yem lukaḡ jwasi yek sa hwuli boo de wupsi, yek ko wokko kaṣi yem boo gwasi. Yek sa kan tlaḡ lukaḡ gwasi, wundaḡi gwe de baṣa tlaṃ so ama paṭi kaṇ aṣa pi na ang tun sut nya haḡ a zhile wu.

²⁴ Yek sa wul yilkeni jwasan de, <<Baṇ keshan lukaḡ gaṇ ka so, taṇ paḡaṇ guriya taṇ yenaṇ maḡwe a kan wu.>>

Gwisi pi nu kaṇ yek daṃ naḡwe gaḡa ga Nya wu dlaṃ wu, gwe wule,

<<Yek sa hul wul ji kini gi ka dlo gwasan

Yek sa paḡ guriya ten lukaḡ gi gini,>>*

Gaṃi kaḡe ilgwe de maṇ hapti dlomi paḡi wu.

²⁵ To, majwe dlaḡ njaa maḡ gudaḡ yencin ga Yesu wu kaḡe kaa ana gwasi suk yilka ga ane suk Maryam kili ga Kilobas suk Maryam maṇ Magadala.

²⁶ De Yesu yen ana gwas suk yen lishti ga lami gwas a nya njaa kaḡi wugo, yek ta wul ana gwas de, <<Ana, yen gwa kawu!>>

²⁷ Yek paa ta wul yen lishtisi de, <<Ana gwa kawu.>> Kan ten sa'i gwisi kaṇ yek yen lishtisi taḡa ana ga Yesu lubii gwasi, yek ane daṃ ka lubii gwasi.

Mashkan ga Yesu

* 19:24 19:24 Yen Zab 22:18

28 Yesu yisi de ka sa'i gwisi wo ta pak palti mas wuli wi, ten de ta njikan ilgwe sa lishi ka gaba ga Nya wu, yek ta wuli de, <<A nama kumti kalkaze.>>

29 To, a tatze gon ni kali, gwe de sa njikami na ze inabi man mbayit wu. Yek sa njop wushgal ka ze inabisi, yek sa lak wushgali ten sanda ga tlindi izob, yek sa taki Yesu to bi ka.

30 De Yesu lam mbayi ze inabisi wugo, yek ta wuli de, <<Paki wi.>> Yek paa ta ngusal gaa gwas atli yek ta zak mbadl gwasi.

Sa pak na gashi

31 Yek man Yehuda ngem Bilatus ten de tas ndakisi de tas cak-cali asan mbalan jwe sa baksi ten guda yencimi wu ka, asa shit dli jwasan sut atli. Sa ngemti ten nu ten de cin gwisi wo cin palti shiri kan, aba sa lami de ta dli ji mbalami yi kali ten cin gwe a kop kaali wu so, cin gwe cin shukti ka wu. A cin shukti gwe a tulisi wo zok cin shukti kan.

32 Yek man hapti dlomi li mal mbalan jwe sa baksi ka ten guda yencin suk Yesu wu yek sa celi asan mali ga cina ka pak lop, yek pa sa lak cal ga mali gon wu ka nu pak.

33 Ama de sa li mal Yesu wugo yek basa celit asan jwas ka so ten de ta mash wi.

34 Ka lal ga nak gwisi wo yek gon ka man hapti dlomi bak Yesu na gashi te malkan ka, tumal is bingetli yek hwulan suk ze shot sudi.

35 Ti de ta yen ilgwe pi wu ka dlam gaba gami, a mas ilgwe ta dlam go gem kan. Ti na gaa gwas

mago ta yisi de gem kan ta nama dlamti, ata nama dlamti gaba ten de kii mago tak balan gem.

³⁶ Wul jimi pi yek dam ndakce na ilgwe gaba ga Nya dlam wu, gaba gwe wule, <<Ko sa cal de nam ka is dli jwas so,>>†

³⁷ A gaba ga Nya ga lishi ka lu gon po wuli de, <<Sa yen malgwe sa bakti wu.>>‡

Lepti ga Yesu

³⁸ Ka kaali wo yek Yusupu man Arimatiya, malgwe ti wo yen lishti ga Yesu kan, ama ga hwundali ten banti ji man Yehuda wu sak ngem hwu ga Yesu mal Bilatus. Yek Bilatus ndakiti yek ta sak kan hwu gwasi.

³⁹ Yek Nikodimus malgwe ta tul mal Yesu ka gas wu li suk Yusupu. Nikodimusi ngip wul man tami wusan te ang ka, jwe yek de kaa mur suk alos ga kutlti ka, dibalti gwasan a pal kilo de kutl de mekan.

⁴⁰ Yek mbalan de lop jimi kan hwu ga Yesu yek sa kuk-kus ka ka hwol luka suk wul man tami wusami nak kangwe a man Yehuda lep mbalan wu.

⁴¹ Ka lu gwe sa bak Yesu ka ten guda yencin go a zhin gon ni kali, a ka zhimi wo pyal gazukfi gon ni gibi, gwe de sa bo taba zat ga malgon a gibi sowu.

⁴² Nak de cin gwisi wo cin palti shiri ga man Yehuda kawu, a nak de gazukfisi ni njaa kali, yek majwisi zi hwu ga Yesu ka lu gwisi.

† 19:36 19:36 Yen Yil 12:46; D. W. 9:12; Zab 34:20 ‡ 19:37 19:37 Yen Zak 12:10

20

Palti kaami ga Yesu tot ka mashkan

¹ Ka bultlwe ten cin ga na de nam ga multi de nitgi, ka sa'isi wo aba lu bo pak tlot so, yek Maryam man Magadala li gazukdi ga Yesu yek ta mbi go sa jek ye gwe de ni ten bi gazukdisi wu ka wi.

² Yek ta yem na apti te mal kaa Siman Biturus suk yen lishti gwe Yesu lamti wu ka, yek ta wulsi de, <<Ai, sa kaman hwu ga Bagaa daka gazukdi ka wi, a bama yis lu gwe sa lak zi wu so!>>

³ Yek Biturus suk yen lishti gwisi yili yek sa dop tantu lat ka lu gazukdisi.

⁴ Yek mas jwasan pak de lobi yem na apti, yek yen lishtisi gwisi te Biturus yek ta tet ten mbukti lu ten gazukdisi.

⁵ De ta ngusi yek ta kus lu te ka gazukdisi ka wugo, yek ta yen hwol lukali ga zi ka, ama yek bata te ka gazukdisi so.

⁶ Yek paa Siman Biturus tul ka kaal gwasi, yek ta te ka gazukdisi, yek ta yen hwol lukali ga zi ka.

⁷ Yek ta yen lukali gwe sa kushimi gaa Yesu ka na nali ga zi ka ka luisi gon kak-kak suk hwol lukalisi.

⁸ Yek pa yen lishti gwe ta te Biturusi ten mbukti lu ten gazukdisi wu te gibi pak. Ta yeni wugo yek ta bal gem pak.

⁹ (Ama hal ka sa'i gwisi mago a basa bo yis gaa ga ilgwe sa lishi ka gaba ga Nya wu, ten de ngetli kan ta Yesu pal kaami tot ka mashkan wu so.)

¹⁰ Yek mil lishtisi pal lubii jwasan.

Yesu yili Maryam man Magadala

11 Ama Maryam wo yek ta dlat ten bi dlabii gazukdisi tet tu debal ten kulu. Ta nama kulu nu go yek ta ngusi yek ta kus lu te ka gazukdisi ka,

12 Yek ta yen mil shinti ji Nya jon de lop na hwol luka, na zhila ka lu gwe sa zi hwu ga Yesu wu. Yen shinti gon dam tu lu gwe sa zi gaa gwas wu a gon wo tu lu gwe sa zi asan gwa wu.

13 Yek mil shinti ji Nyami ngemti de, <<Kili mbalan, yek ka kulit ye?>>

Yek ta wulsi de, <<Ai nakkan sa kan hwu ga Bagaa gi ka, a ba a yis lu gwe sa zat wu so.>>

14 De ta dlam nu wugo yek ta ballati yek ta yen Yesu a nya ka li. ama yek bata yisi de tik de gwisi so.

15 Yek Yesu wulti de, <<Kili mbalan, Yek ka kulit ye? Wok ka nama ngot gwas wo?>>

Maryam daman gwa we tik de man zhimi, yek laki yek ta wulti de, <<Man nalti, kume kik kanti ka go, hwi lu gwe ka zat wu ta sak kanti.>>

16 Yek Yesu wulti de, <<Maryam.>>

Yek ta ballat tet tu mal Yesu yek ta hwit na bi Arameya de, <<Rabboni,>> (gwe yek de Man Lishti wu).

17 Yek Yesu wulti de, <<Bak giban so, ten de a bo to mal Aba so. Ama li mal yilkeni jini tak hwisi de, <A ba pal to mal Aba gini ka suk Aba gwakan, mal Nya gini suk Nya gwakan pak.>>>

18 Yek Maryam man Magadala li yek ta hwi mil lishtisi de, <<Hal a yen Bagaa!>> Yek ta dlamisi ilgwe Yesu hwit du pak.

Yesu yili mil lishti jwasi

19 Ka sukti ten cin na de nam ga multi de nitgi, a mil lishti ji Yesu ni ka lu de nam. Sa kupla bi

dlabii ka ten banti ga bacina ji man Yehuda. Yek Yesu tuli yek ta dlal ka dlo gwasan, yek ta wulsi de, <<Ta tami damti dam sukkii!>>

²⁰ De ta dlam nu wugo yek ta mbokisi ang ten ang jwasi suk lu is bingetl gwas. Yek mil lishtisi pal hwol tuk i'e na yenti ga Bagaa.

²¹ Yek Yesu po wulsi de, <<Ta tami damti dam sukkii, nak kangwe Aba shinan sut wu, ami mago a nama shinti gwakan.>>

²² De ta dlam nu wugo, yek ta hotisi paskan gwasi yek ta wulsi de, <<Kaman Shishi ga Nya.

²³ Mas malgwe kaa taasit byas wul ka go, sa taasit byas wuli ka wi, a mas malgwe kaa taasit ka sogo, to, sa bo taasit ka so.>>

Yesu yili Tomas

²⁴ Aba Tomas de nam ka mil lishti de kutl cet lobi jwisi, gwe de asa mbet de ngusan wu ni suksi so ka sa'i gwe Yesu tulisi wu.

²⁵ Yek naa mil lishtisi hwit de, <<Hal ma yen Bagaa!>>

Ama yek Tomas wulsi de, <<Kume a yen lal shu kusa ka ang gwasi yek a lak yen-ang gi a gifi, yek a lak ang gi ka lu gwe sa bakti ka is bingetl wu sogo, ba bal gem so.>>

²⁶ Kaal da multi de nitgi a mil lishtisi ni ka lu de nam a lubiimi, a Tomas ni suksi. A bi dlabii ga lubiimi ni ga kuple ka, yek Yesu yilisi yek ta dlal ka dlo gwasan yek ta wulsi de, <<Ta tami damti dam sukkii.>>

²⁷ Yek ta wul Tomas de, <<Lak yen-ang gwa ade, bo yen ang jini, tak ang gwa tedi tak lak ka is

bingetl gini. Zak tatlti mbadl de lop tenanni tak bal gem.>>

²⁸ Yek Tomas wulti de, <<Bagaa gini suk Nya gini!>>

²⁹ Yek Yesu wulti de, <<Ai ten de ka yenan kan yek laki yek ka bal gem. Man albarka ka de majwe sa bal gem ama basa yenan so wu.>>

Gaa ga littapisi

³⁰ Yesu pal lal wul ngipti ang bi wonti ten gwel ga mil lishtisi, jwe de basa lishi ka lishti gan sowu.

³¹ Ama sa lish jimi ten de tak balan gem de Yesu ka de Almasihu, Yen ga Nya. A tumal bal ti gemi wo a kaa mbi mbadl ka shin gwasi.

21

Yesu yili mil lishti jwas de nitgi

¹ Kaal da nak gwisi yek Yesu po yilli gaa gwas mal mil lishti jwasi ten bi bal ze ga Tibariya.* Kangwe pi wukgu,

² Siman Biturus suk Tomas malgwe asa mbet de ngusan wu, suk Nataniyel man Kana ga Galili, suk mil ji Zabadi, suk mil lishti jon de lop asa ni ka lu de nam mas jwasan.

³ Yek Siman Biturus wulsi de, <<Ba sa dopti kwesi,>> yek sa wule, <<Mi mago ma li sukki.>> Yek sa sak te ka jirgi ze, yek sa zigaa. Ama ka gas gwisi wo yek basa dop ilgon so.

⁴ A lu yima tlot nugo yek Yesu kawu ta dlat nya ten bi bal zesi, ama yek ba mil lishtisi yisi de tik so.

* **21:1 21:1** Gwisi ka de bal ze ga Galili

⁵ Yek Yesu wulsi de, <<Mil samali ama kwes nikii da?>>

Yek sa ballit de, <<Wowo.>>

⁶ Yek ta wulsi de, <<Lakan wul dopti kwes gwakan tu ten ang shinti ga jirgi zesi kaa mbi jon.>> Yek sa laki nak kangwe Yesu hwisi. Yek sa dop kwesi hal yek basa man dlakti wul dopti kwesi dani tot ka jirgi so.

⁷ Yek yen lishti ga lami ga Yesu wu wul Biturus de, <<Bagaa ka ca!>>De Biturus kumi de, Bagaa ka wu, yek ta kan tlal luka gwasi yek ta bal te dlo ka, ten de tet go koo dlisi kan ta ni. Yek paa ta yil nya yek ta nda ten gaa zesi.

⁸ Yek naa mil lishtisi li tet ten bicikdi ka jirgi zesi, asa nama dlakti wul dopti kwesi ga njikami na kwesi. Ten de njaa ten bicikdi ga bal zisi kan sa ni. Dlentat gwasan suk bicikdi si wo ani de lakti asan de zambal de mekan.

⁹ De sa mbuki ten bicikdi wugo, yek sa yen gazan wutu na kwes a dani, suk burodi kali.

¹⁰ Yek Yesu hwisi de, <<Tala kwesi jon tedi, tet ka jwe kaa dobi wu.>>

¹¹ Yek Siman Biturus te ka jirgi zesi yek ta dlak wul dopti kwesi te ten bicikdi. A wul dopti kwesi ni ga njikami na kidi kwesi, wontat gwasan wo de 153, ama mas na wontat gwasan nu yek ba wul dopti kwesi kesh ka so.

¹² Yek Yesu wulsi de, <<Lan tedi tak ngukan ilga nguki ga na gasi.>> Yek ba malgon ka mil lishtisi mbi ndali gahwulan ngemti de, <<Wok de ki wo so?>> Ten de sa yisi de Bagaa kan.

¹³ Yek Yesu tuli yek ta kan baredisi yek ta balsi, yek ta kan kwesi yek ta balsi pak.

14 Gami kaḁe asaṃi na ḁe mekan ḁe Yesu yilli gaa gwas mal mil lishti jwasi ka kaal ga palti kaami gwas tet ka mashkan wu.

Yesu suk Biturus

15 De sa pak ngukti ilga nguki ga na gasisi wugo, yek Yesu ngem Siman Biturus ḁe, <<Siman yen ga Yohana, Ka laman man majin ma?>>

Yek ta ballit ḁe, <<Yi Bagaa, ai ka yisan kangwe a lamki wu.>>

Yek Yesu hwit ḁe, <<Baḁ ilga nguki mbala jini.>>

16 Yek Yesu po ngemti ḁa asaṃi na ḁe lop ḁe, <<Siman yen ga Yohana, ka laman ma?>>

Yek ta ballit ḁe, <<Yi, Bagaa, ai ka yisi ḁe a lamki.>>

Yek Yesu hwit ḁe, <<Pi kyo ga mbala jini.>>

17 Yesu ngemti asaṃi na ḁe mekan ḁe, <<Siman yen ga Yohana, ka laman ma?>>

Yek mbadl lili Biturus ten ḁe Yesu ngemti asaṃi ḁe mekan ḁe, <<Ka laman ma?>> Yek ta dlam ḁe, <<Bagaa, ka yis mas wul. Ka yisi ḁe a lamki.>>

Yek Yesu wulti ḁe, <<Baḁ ilga nguki mbala jini.

18 Gem amik ka hwik ge, sa'i gwe ka yi ḁe yen samali go a ka kini wul gaa gwa, a ka li ka lu gwe ka lami wu, ama kume ka koli wugo ka tak ang gwa a malgon kinik wul, a ta talak ka lu gwe ka lam lat sowu.>>

19 Yesu dlam nu kan tas mbok ang ten wundaḁ ga mashkan gwe Biturus a pali wu, ten ḁe tas baḁ nalti Nya. Ka kaal ga gaḁa gwisi wo yek Yesu hwi Biturus ḁe, <<Kobanni!>>

Yesu suk yen lishti ga lami gwasi

²⁰ Biturus ballaṭi yek ta yeni go yen lishti gwe Yesu lamti wu naṃa kopti gwasan. Gwisi wo tik de yen lishti gwe ta ngaṣti ten ngetl ga Yesu ka sa'i ngukti ilga nguki ga Biki Daamti Dakciti wu. A tik ngem Yesu de, <<Bagaa, Wok ka baḷ bi gwa wo?>>

²¹ De Biturus yenti wugo, yek ta gem Yesu de, <<Bagaa maḷgan pa?>>

²² Yek Yesu ballit de, <<Kume lamti gi kaḍe taṣ dami hal a pal sut go yek de ze gwa ye? Ki dai kobanni.>>

²³ Ten naḱ gwisi kan yek gaḃa ngusi maṭlti ka dlo ji maṇ kopti ga Yesu de yen lishti gwisi wo ta mash so. Ama Yesu wo ta dlam de ta mash so so. Ta dlam de, <<Kume a lami de taṣ dami hal a pal sut go yek de ze gwa ye?>>

²⁴ Yen lishti gwisi kaḍe maḷgwe baḷ sheda ten wul jimi wu yek ta lishi. A ma yisi de sheda gwas wo gem kan.

²⁵ Wuli jon jwe Yesu pali wu wonti ni da pak, de da mas wuli kan sa lishi wu, a ba yeni go ko ta dii atl na gaa gwas mago ta man kanti littapi gwe sa lishi wu dani so.

Geji New Testament Portions **Portions of the New Testament in the Geji language of** **Nigeria**

copyright © 2023 The Seed Company in collaboration with Language
Developers and Bible Translators Association

Language: (Geji)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative
Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in
any format and to make reasonable revisions and adaptations of this
translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in
a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily
endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions
under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word
involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation
22:18-19.

2025-07-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 Jul 2025 from source files
dated 2 Jul 2025

1d007d04-9717-58d3-914b-11692f80c43e